JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1859. Zaturdag, 8 October, N°. 81.

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij LE ROY & Co.; te **Pasaroean** bij WEIJERMANS & Co., te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE, te **Tagal** bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT, te **Madioen** bij G. A. HOGENRAAD, te **Padang** bij H. R. VAN WIJK, Rzn., voor de Buitenbezittingen bij de Agenten der Stoomschepen van den Heer W. CORES DE VRIES en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te **Amsterdam.**

Prijs per half jaar voor *Batavia*.................. ƒ 12,50.
„ „ „ „ „ *Java*.................. „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*........ „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*................ „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven **franco.**

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de **Vijf** woorde
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

BEKENDMAKING.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal gewone audientie zal verleenen op Woensdag, den 19den October 1859, des morgens te negen uren, aan het gouvernements Hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den **Adjudant van dienst.**

BUITENZORG, den 6den October, 1859.

De Kapitein Adjudant,
R. F. DE SEIJFF.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van *Nederlandsch-Indie* gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! *doet te weten:*

Dat Hij, in aanmerking nemende dat somwijlen vertraging ondervonden wordt in de afdoening van krijgsraadzaken te Ternate en te Banda, ten gevolge van het gering aantal op die plaatsen aanwezige officieren;

en lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Met aanvulling van het besluit van den secretaris van staat, gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië, van den 27sten Mei 1824, no. 7 (staatsblad no. 26a), in verband met het Koninklijk besluit van 23 April 1847, no. 84, opgenomen in het Nederlandsch-Indisch staatsblad van dat jaar sub no. 48, te bepalen, dat zoo dikwijls, ten gevolge van gebrek aan beschikbare officieren te Ternate of te Banda, de gelegenheid mogt ontbreken, om eene aanhangige strafzaak aldaar voor den krijgsraad af te doen, de militaire commandant te Amboina bevoegd en gehouden zijn zal het noodige te verrigten, ten einde zoodanige zaak voor een krijgsraad aldaar worde behandeld en afgedaan.

En opdat niemand hiervan ontwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst en voor zoo veel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegiën en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, den 28sten September 1859.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(Staatsblad no 71.)

Bij Koninklijk besluit van 16den Augustus 1859 no. 53 zijn de nagenoemen personen, die zich hebben onderscheiden bij de krijgsverrigtingen in het Sitangsche (boven Melawi), gedurende de maand Februarij 1859, benoemd:

Tot ridder der orde van den Nederlandschen leeuw, de luitenant-kolonel der infanterie van het leger in Oost-Indie G. F. Nauta, waarnemend resident der Wester-afdeeling van Borneo.

Tot ridders van de vierde klasse der militaire Willems-orde: de assistent-resident van Sintang H. von Graffron.

de eerste luitenants der infanterie J. Conrad en A. Luijmes, de officier van gezondheid der derde klasse bij de militaire geneeskundige dienst E. van Hengel, en de fuselier G. Kramer;

de vier laatstgenoemden dienende bij het leger in Oost-Indie; terwijl bij datzelfde Koninklijk besluit is bepaald, dat ter voorschreven zake, zoo in Indië als in Nederland, bij afzonderlijke dagorders, eervol zullen worden vermeld, de kapitein F. J. M. Westerbaen Schmidt en de sergeant G. C. S. Verdier, beiden van het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië.

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot griffier van den landraad te Soerabaija, J. Hageman Jcn. thans die betrekking waarnemende.

In het Gouvernement van Celebes en Onderhoorigheden,

Tot reizend ambtenaar, toegevoegd aan den gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, met den rang van assistent-resident, de secretaris voor de inlandsche zaken in dat gewest, J. A. Bakkers.

Tot secretaris voor de inlandsche zaken, de commies bij het haven-departement te Macassar, J. N. Vosmaer.

Tot commies bij het haven-departement te Macassar, de klerk ter secretarie van den gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, A. J. H. Oosthoek.

Door den ambtenaar belast met de leiding van de dienst der Gouvernements telegrafen in Nederlandsch-Indië, gedurende de maanden Augustus en September 1859.

Ontheven:

Eervol, als chef van het telegraaf-kantoor te Patti, de telegrafist A. H. F. Schreijner.

Geplaatst:

Op het op te rigten telegraaf-kantoor te Singapore, de telegrafist A. H. F. Schreijner.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, de leerling telegrafist te Pasoeroean F. A. Bruno.

Benoemd:

Tot leerling-telegrafisten:

Op het telegraaf-kantoor te Weltevreden, J. H. Duiters en J. N. van den Worm.

Op het telegraaf-kantoor te Samarang, E. W. Suso.

Op het telegraaf-kantoor te Soerabaija, C. S. Spier, E. A. Dutrieux en C. Loos.

Op het telegraaf-kantoor te Banjoemaas, A. F. A. Zeijdel.

Tot chef van het telegraaf kantoor te Patti, de leerling telegrafist A. K. van Deventer, thans chef op het telegraaf-kantoor te Batavia.

Overgeplaatst:

Van Weltevreden naar Rembang, de leerling telegrafist G. W. Pistorius.

Van Rembang naar Weltevreden, de telegrafist F. H. L. van den Dungen Gronovius.

Van Magelang naar Pasoeroean, de telegrafist C. F. Renault.

Van Soerabaija naar Magelang, de leerling telegrafist J. P. Koster.

Van Samarang naar Batavia, de leerling telegrafist E. W. Suso.

Van Weltevreden naar Buitenzorg, de leerling telegrafist J. H. Duiters.

Door den Adsistent-resident van Buitenzorg, gedurende de maand Augustus 1859,

Ontslagen:

Uit de betrekking van ijkmeester van maten en gewigten te Buitenzorg, H. J. J. Le Sueur, benoemd zoutpakhuismeester te Tanara (Bantam).

Benoemd:

Tot ijkmeester van maten en gewigten te Buitenzorg, de klerk op het bureau van den adsistent-resident aldaar J. H. van den Broek.

Tot postcommies te Buitenzorg, de 1ste bode bij de weeskamer te Batavia G. H. H. van Zadeltoff.

Door den Resident van Cheribon, gedurende de maand September 1859.

Benoemd:

Tot leden der commissie belast met het beheer der begraafplaats voor lijken van Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen te Cheribon, J. G. Walraven Krol, M. J. Schram, J. C. Botter en J. C. von Bannisseht.

Door den Resident van Soerabaija gedurende de maand September 1859.

Benoemd:

Tot adjunct-griffier bij den landraad te Soerabaija, J. M. Burgemeestre, laatstelijk griffier bij den landraad te Modjokerto.

Militair Departement.

verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie F. A. Horrmann.

Overgeplaatst:

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Ambong Idjoe (Redjang) de officier van gezondheid der derde klasse C. F. Erdbrink, thans te Samarang.

Bij de geneeskundige dienst ter Sumatra's Westkust, de officier van gezondheid der derde klasse G. J. A. van der Velde, thans te Weltevreden.

NOG EEN SOLDAAT.

(*Slot.*)

„Het zal wel spoedig veranderen, zeide Grondman. Op kersavond! Ik ben nieuwsgierig, moeder, wat voor oogen hij zal zetten."

De geliefkoosde, vrolijke kersavond brak eindelijk aan. De kaarsjes aan den versierden boom brandden helder en verspreidden een vrolijk licht, fraaije geschenken lagen op de tafel voor Maarten en zijne zusters. Maar Maarten, hoewel bij zich in den beginne zeer verheugd aanstelde, zag weldra weder diepdenkend en had maar een half oog voor het nieuwe pak kleederen en den nieuwen hoed met de statige veêr.

„Maar jongen, wat deert u? vroeg de vader. Zeg het ronduit, opdat men u kunne helpen.

— Mij deert niets, vader; antwoordde Maarten, diep zuchtend, en voegde er bedrukt bij: En zoo mij ook iets deerde, zondt mij niet kunnen helpen.

— Dat willen wij toch zien, hernam Grondman en lachte in den baard. Wat wedt gij? en ik bezorg u, waarnaar uw hart verlangt."

Maarten schudde met een somberen lach het hoofd.

„Nu, druiloor, dan moet ik u wel het bewijs in handen geven, sprak de vader. Gij ziet daar de waschmand in den hoek. Open het deksel eens, maar gaauw!"

De jongeling gehoorzaamde, doch langzaam en onverschillig. Toen hij echter het deksel optilde, zie, daar rees uit de diepte, met beschaamden blik, met purper overdekt, het bevallige kopje van een jeugdig meisje omhoog, en hare slanke gestalte verhief zich al meer en meer, — en zoo stond zij thans daar in liefelijke verlegenheid, en sprak niet, maar trachtte slechts vreesachtig en onbemerkt uit te vorschen, welk een indruk hare onverwachte verschijning op Maarten zoude maken. Deze echter was als verstijfd en versteend, alsof hij iets verschrikkelijks zag, terwijl men toch niets aanminnigers zien kon dan het goedige gelaat van het lieve meisje. De oogen des jongelings drongen bijna uit het hoofd, en toen op eens juichte hij: „Kaatje! Hemel, mijn Kaatje!" en wild als een tijger, maar in lang niet zoo grimmig en bloeddorstig, sprong hij toe, omvatte met beide armen de slanke gestalte, tilde haar in een zet uit mand, en — hart aan hart lagen beiden en weenden van genot en vreugde.

Bij dit tooneel bleef geen oog vrij van tranen; de ouders weenden en de zusters en zelfs Hannes, de knecht, voelde eene soort van kriebeling in de oogleden.

Zoo werd de ware oorzaak van de reis des vaders opgehelderd, en het geheele huis en later ook het gansche dorp verheugden zich over het schoone geschenk, dat hij uit het vreemde land had mede gebragt. Maar het allermeest verblijdde zich Maarten: hij was geheel veranderd, en geen donker gelaat werd meer bij hem waargenomen, sedert Kaatje nu het beheer voorde als de dochter van het huis. En vader Grondman lachte tevreden bij het aanschouwen van al deze vreugde, die hij veroorzaakt had door den gelukkigen inval, in stilte de koddebeijer van zijn zoon te wezen en de *bruid van het slagveld* te halen.

„De splinter is uitgetrokken! zeide hij meermalen tot de van vreugde straleude moeder, en opmerkenswaardig, er is geen likteeken achter gebleven.

— Dat komt, antwoordde zij lagchend, wijl de liefde de echte wonderzalf is. Gij heb het begrepen, vader, en kunt er trotsch op zijn. De slimste wond van het slagveld medegebragt, was de splinter, maar nu schaadt hij niet meer. Den Hemel zij dank!

— Ja, moeder, hernam Grondman uit den grond van zijn hart. God heeft alles welgedaan en heerlijk voltrokken."

Des anderen daags op het schoone kersfeest werd de verlovingspartij gevierd. Daar kwam jong en oud te zamen. Moeder Grondman schafte wat keuken en kelder het beste bevatten; Grondman zocht met zijn vriend den schout een lustig hoekje, en dat Maarten geen druiloor meer is, kan men uit zijne voor den dag gehaalde montering en het aweren van Kaatje opmerken.

(*Redactie*)

VENDUTIEN.

Op Maandag, den 10 October, ten huize van den heer A. H. Bloem, op Parapattan, door Gebr. Roselje & Co.

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van John Pryce & Co.

Op den 10 en 11 October, in een der localen der societeit de Harmonie, des avonds te 7 uren, door H. M. van Dorp.

Op Dingsdag, den 11 October, voor het commissiehuis van Gebr. Roselje & Co.

en

à 2 pCt. vendusalaris, op het plein achter de Javasche Bank, door van Slooten, Morgan & Co.

Op Woensdag, den 12 October, wegens vertrek, voor het woonhuis van den kapitein Bosch, achter de Societeit Corcordia, door van Slooten, Morgan & Co.

en

Voor het commissiehuis van J. Speet.

Op Donderdag, den 13 October, voor de Toko van wijlen mejufvrouw M. Janet, voor rekening der Bataviasche Weeskamer, als administrerende haren faillieten boedel, door Cassalette & Co.

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van van Slooten, Morgen & Co.

Op Vrijdag, den 14 October, wegens vertrek, voor het woonhuis van den weledg. heer Preij, kampement No. 14, door van Slooten, Morgan & Co.

en

Voor het commissiehuis van Gebr. Roselje & Co.

Op Zaturdag, den 15 October aanstaande, des morgens te 9 uren, ter werkplaatse van John Frenaij, tegenover het stadhuis te Batavia.

Aangekomen Vreemdelingen

van den 4 tot en met den 6 October 1859.

MARINE HOTEL. Thepas, van de Reede. — J. Vos, van Onrust. — Nieuwenhuizen, van Padang. — Maschhoupt, van Idem. — Gobel, van Pasoeroean. — de Val en echtgenoot, van Ommelanden. — H. L. Reder, Nederland. — Brutel de la Riviére, van Idem.

HOTEL WILLEM II. W. A. Servatius, van Samarang. — J. B. Hachtman, van Padang. — B. Hamers, van Idem. — H. Plasberg, Idem.

HOTEL DER NEDERLANDEN. N. Jayne, van Boston. — J. R. Metz, van Hongkong. — Holtzapffel, van de Reede.

JAVA HOTEL. P. C. Schaly, van Rotterdam. — J. Muller, van Idem. — W. Vogel en echtgenoote, van Riouw. — Engel, van Djocjocarta. — H. E. Bijstrom, van Cheribon.

Vertrekkende Personen.

Z. Dijer.

Advertentiën.

Getrouwd:

Dr. J. H. CROOCKEWIT Hzn:
O. I. Ambtenaar,
met
J. ALBERS.

Eibergen, 11 Augustus 1859. (3184)

Bevallen van eene DOCHTER *C. E. Tollens, Tickens.*
Kramat, 3 October 1859. (3148)

Op den 6 Maart overleed aan boord van het Ned. Schip *Princes Amalia*, op reis van Batavia naar Nederland, Mevrouw *Antoinette Agnes Mertens van Kesteren*, weduwe *Kleine*. (3194)

Op heden overleed, na eene kortstondige ziekte onze geliefde zuster en behuwd zuster, *Anna Catharina Fuhri.*

E. J. L. FUHRI.
Uit aller naam,

Batavia, 21 September 1859. (3152)

Te Muntok overleed den 25sten September 1859, den Heer *L. Leduc*, geliefde echtgenoot van

A. F. C. LEDUC,
Suersen.

(3206)

Heden overleed kalm en zacht onze moeder en behuwd moeder, *Elizabeth Wilhelmina Caspersz*, geboren *Bach*, in den ouderdom van 64 jaren.

Namens de overige familie
J. H. HAGEN
E. W. HAGEN.
geb. *Caspersz*

Pattie, 24 September 1859. (3154)

Op de Avond-Vendutie

van Dingsdag, 11 October zal nog verkocht worden:

EENE FRAAIJE

ZON MICROSCOOP,

Twee Kastjes,

met p. m. **200 Kapellen** en **Torren**, verzameld in de *Preanger Regentschappen.*

(3187) H. M. VAN DORP.

VERKOOPING

van

BOEKEN, PLATEN en MUZIEK voor PIANO.

Op Maandag en Dingsdag,

den 10den en 11den October,

des avonds ten half 8 ure;

zal door den Boekhandelaar H. M. VAN DORP, verkocht worden:

De belangrijke verzameling van

BOEKEN,

KAARTEN, INSTRUMENTEN EN MINERALIEN

nagelaten door wijlen Dr. ZOLLINGER.

ALSMEDE:

Geneeskundige Werken,

HOLLANDSCHE ROMANS,

van de laatste jaren.

EN EINDELIJK:

Eene uitgezochte collectie

PIANO-MUZIEK,

van *Beyer, Cramer, Prudent, Osborne* en anderen.

ALBUMS

met Walsen, Galops en Quadrille.

PLATEN, SCHILDERIJEN, ETC.

NB. De Instrumenten, Mineralien en Kapellen zijn te bezigtigen in de Toko. (3186)

Op de Avond-Vendutie

van Maandag, den 10den October zal nog verkocht worden:

EEN AANDEEL IN DE JAVASCHE BANK.

(3188)

Vendutie

op Maandag den 10den October 1859.

ten huize van den Heer A. H. BLOEM,

op *Parapattan*, door

GEBRS. ROSELJE & Co.,

van Canapés, Stoelen, Kasten, Tafels, Lampen, Ledikanten, Spiegels, Schilderijen, Serviesen, Zilver-, Pleet- en Glaswerk.

Wijders:

Goedloopende Paarden, Rijtuigen, enz. (3164)

De ondergeteekenden zullen

op den 10den October 1859,

voor rekening van een boedel, publiek verkoopen:

Een erf bebouwd met een steenen Huis met pannen gedekt, geregistreerd bij de verponding onder No. 6929, en gelegen in het **Chinesche Kamp** aan de Groote Rivier.

(3153) JOHN PRYCE & Co.

OP DE VENDUTIE

van den 10den OCTOBER 1859,

zullen verkocht worden:

12 paar fraaije

Gouden Armbanden

met Juweelen,

4 paar fraaije JUWEELEN OORHANGERS,
9 „ „ „ RINGEN,
2 „ „ „ HAARPENNEN.

(3198) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op Maandag den 10den October 1859,

voor het commissiehuis van

JOHN PRYCE & CO.,

à 4 pCt. Vendusalaris,

VAN DIVERSE LIJNWADEN,

Cambrics, Jaconetten, CHINESCHE Zijde in rollen, dito. voor Jassen, diverse Kramerijen,

100 KISTEN GLAZEN DAKPANNEN

(uitgezocht)

500 kisten Zeep,

Boter in vaten van 80 pd. enz., enz.

en ten elf ure precies:

voor rekening van den boedel van wijlen den Chinees

Lim Pengbouw,

van een erf bebouwd met een steenen huis met pannen gedekt, gelegen in de Chinesche Kamp, aan de *Groote Rivier*, geregistreerd bij de verponding onder No. 6929. (3168)

OP DE VENDUTIE

van den 10den October 1859, zullen nog verkocht worden:

circa 2000 Goeniezakken,

EEN PARTIJ

GEDROOGDE VISCH,

EEN PARTIJ

HARD BROOD,

24 BLOKKEN LOOD.

(3197) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op Dingsdag, den 11den *October* 1859,

zal voor het Commissiehuis van

GEBRS. ROSELJE & Co.,

voor rekening van belanghebbenden *à tout prix* worden verkocht, een pas per „ADÈLE," van Decima aangebragt factuur

JAPANSCHE GOEDEREN,

zoo als nog nimmer op Java is aangevoerd, bestaande hoofdzakelijk uit:

Groote en Kleinere Schutzels,

in gelakte ramen op voetstuk, prachtig bewerkt met ***Zijde*** en ***Stroo Figuren,***

KASTEN, SECRETAIRES, TAFELS

in diverse grootte en vormen,

Werktafels. Knapen, Schilderijen.

Hombre-, Werk-, Maçon-, Handschoen-, Papier- en Toilet-doozen,

SCHRIJFCASSETTES, THEEKISTJES,

met 2 à 3 PORCELEINEN POTTEN, ETAGÈRE voorwerpen, 150 dozijnen porceleinen KOPPEN en SCHOTELS, VAZEN, enz.

wijders:

500 kisten Sakkij.

8000 stuks Bezems.

225 „ Japansche planken,

Alle de **LAKWERKEN** zijn wat vorm, lak en pracht van incrustratie betreft, ***ZOO SCHOON*** dat het niet mogelijk is daarvan eene waardige omschrijving te geven, maar verdienen bezigtigd te worden.

NB. Het **LAKWERK** zal stuksgewijze en de **KOPPEN & SCHOTELS**, per dozijn worden opgeveild.

Van af heden zijn de Goederen reeds te bezigtigen. (3190)

Op de Vendutie

van Woensdag, den 12den October zal mede worden verkocht:

Eene fraaije ligte Handwagen,

voor één en twee Paarden met Patent as, Engelsche Veeren en Kapleder, alsmede

een zeer fraaije en solide nieuwe Bendie,

BOTER IN VATEN VAN 80 POND,

250 zakken Menier.

(3196)

EENE OUDE GESCHIEDENIS.

In het oostelijk gedeelte van ons land, in Tweuthe, leefden voor vele jaren twee eerzame handwerkersbazen, welke reeds lang de jeugd achter den rug hadden. Mogten zij al op vroegeren leeftijd nu en dan eens kiespijn hebben gehad, vele tanden deden hun niet meer pijn, en wel om de natuurlijk reden: zij waren er nog slechts schaars van voorzien. Beiden waren in den loop des tijds weduwenaren geworden, en daar zij niet meer konden zoo als zij wilden, dachten zij er over, om hun goed aan hunne kinderen te geven, en het overige hunner dagen in vrede en rust door te brengen.

Beiden hadden door werkzaamheid en vlijt in hun bedrijf een aardig sommetje overgelegd. De een, Bastiaan geheeten, was een slagter van beroep, en de ander, Jodocus, een schoenmaker. Bastiaan had een zoon, die, aan een braaf meisje verloofd, het beroep van zijn vader uitoefende; Jodocus, of zoo als men in Overijssel kortof zegt, Dokes, eene aanvallige dochter, welke met haars vaders eersten knecht op zoodanigen voet stond, dat zij er ernstig aan dachten, de huwelijksgeboden spoedig te doen aflezen.

Op een avond, nadat zij den last van den dag hadden gedragen, zaten de beide oudjes in de *Vijf Ringen* bij een glas bier en praatten over koetjes en kalfjes, waarin zij, dank hun ambacht, beiden belang stelden, over mooi weêr en lange dagen; en wijl zij van kindsbeen af goede kameraden waren geweest, zeide Dokes tot zijn buurman Bastiaan: „Bastiaan, zeide hij, ik heb bij mij-zelven overlegd het mij wat gemakkelijker te maken. Ik ben een oude jongen geworden en kan den pekdraad niet meer zoo hard aantrekken, dat hij binnen- en buitenzool en het bovenleder zoodanig te zamen bindt, dat de schoen als uit één stuk schijnt gegroeid. Zoo als gij weet, heb ik door spaarzaamheid wat overgegaard: een huisje, een paar akkers en hier en daar een kapitaaltje tot vijf percent uitgezet. Mijn Sabijntje en Manus, mijn beste knecht, uit Raalte, mogen elkander wel lijden en voor mijn part trouwen, en de kalanten zullen wel blijven, want Manus verstaat zijn vak. Wat dunkt u daarvan?

(Wordt vervolgd.)

OP DE VENDUTIE

van Dingsdag den 11 October
voor het Commissiehuis van
GEBRS. ROSELJE & CO,
zal mede worden verkocht:
90 KISTEN JAPANSCHE SOIJA.
(3203)

VENDUTIE

op Dingsdag, den 11den October,
à 2 pCt. Vendusalaris,
op het plein achter de Javasche Bank,
van
DJATTIE HOUTEN BALKEN,
Sindoor Houten Balken, Stalplanken, Meubelhout,
Daksparren, enz.
en van
19 stuks groote en fraaije
Macassaarsche Paarden,
per *Antoinette* ontvangen.
(3165) VAN SLOOTEN, MORGAN EN Co.

VENDUTIE

Woensdag den 12 October,
voor het Commissiehuis van
J. SPEET,
VAN DIVERSE LIJNWADEN,
verlakt Kap- en Tuigleder, verlakt Doek, Chinesche Komporten met voetstukken, een partij Lood in blokken, Provisien in blik, fraaije Damaste Tafellakens en Servetten,
MEUBELEN,
RIJTUIG LAKEN.
Chineesch Aardewerk.
GOUD- EN ZILVERWERKEN, ENZ.
(3179)

VENDUTIE

Woensdag, 12 October 1859,
wegens vertrek:
voor het woonhuis van den kapitein BOSCH, achter de *Concordia*, door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,
van eenen zoo goed als nieuwen inboedel, bestaande uit; Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Stoelen, Canapes, Kasten, Ledikanten, Tafels, Porcelein-, Glas- en Aardewerk, 1 Wagen, 2 spannen perfect geassorteerde en goedloopende Wagenpaarden, Tuigen, etc.
(3201)

Vendutie

Donderdag, 13 October 1859,
à 4 pCt. Vendusalaris,
Voor het commissiehuis van
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.
van diverse Lijnwaden, Papier, Schilderijkisten, 100 kistjes Sandelolie, Goenizakken, Provisien en Dranken, Brillanten en Diamanten,
En ten 11 ure precies:
van 3 negen koijangs
PRAAUWEN,
Aandeelen in de Loge de Ster in het Oosten en Ned. Ind. schip Fathul Mobarak.
(3200)

Vendutie

Op Donderdag den 13 October 1859,
in de toko van wijlen Mejufvrouw M. JANET,
voor rekening der Bataviasche Weeskamer,
als administrerende haren faillieten
BOEDEL,
door CASSALETTE & Co.,
van Toko- en Huismeubelen, als groote en kleine Ledikanten, staande Glazen Kasten, groote Tafel, Rekken, Spiegels, Schilderijen, een Kleedspiegels, Linnen Kasten, ronde Tafels, Stoelen, Etageres met voorwerpen, enz. enz.
Verder:
De nog onverkochte Modeartikelen, als: Kragen, Chemisetten, Linten, enz., Parfumerien, Zwitsersche Etageres met voorwerpen, etc., etc.
Op Woensdag den 12den te bezigtigen.
(3207)

VENDUTIE

Vrijdag, 14 October 1859,
wegens vertrek:
voor het woonhuis van den WelEdG. HEER PREIJ, in het kampement, No. 14, door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,
van HANG- en TAFELLAMPEN, SPIEGELS en SCHILDERIJEN, TAFELS, STOELEN, KASTEN, CANAPES, LEDIKANTEN, PORCELEIN-, GLAS- en AARDEWERK, PAARDEN, WAGENS, TUIGEN, etc.
(3199)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 14 October 1859,
voor het Commissiehuis van
GEBRS. ROSELJE & CO,
van een belangrijk faktuur Engelsch Glaswerk, bestaande uit: Water- en Wijnglazen, Karaffen, etc., een faktuur diverse Modewaren, Spiegels, Tafel- en servetgoed, Laken, Heeren Hemden, Zakdoeken; 9 kisten schrijf-Inkt en diverse Japansche goederen, zijnde restanten van de veiling van Dingsdag.
(3204)

VENDUTIE

Op Dingsdag, den 18 October 1859,
ten huize van den Majoor der Infanterie de WelEd. Gestr. Heer
H. C. STARING,
op Salemba (voorbij den 5e Paal) door
GEBRS. ROSELJE & C°.,
van een' zeer *netten* en nog zoo goed als
nieuwen Inboedel,
bestaande uit: zeer ***Elegant*** en naar den ***laatsten smaak*** bewerkt,
Europeesch Meubilair,
waaronder ***Een Ameublement*** bekleed met ***Velour Cramoisie,***
2 groote en rijk bewerkte ETAGERES met SPIEGELS,
diverse ***Kasten, ronde Tafels*** en ***Consoles*** met ***Wit marmeren bladen, Waschtafels,***
Een Psyché, Toilet Duchesse, Speeltafels, Knapen, Eettafel en Buffet, (alles van Massief Mahonijhout). Een zeer goede voor dit klimaat vervaardigde
PIANO,
Lampen, Spiegels, Schilderijen, Pendules, Vaten, Serviesen, Zilver-, Pleet-, Cristal- en Glaswerk,
RIJTUIGEN,
Paarden, enz.
Op Zondag den 16 te bezigtigen.
(3205)

VERKOOP VAN EEN HUIS

op Dingsdag den 25 October 1859,
zullen de ondergeteekenden ten huize van den WelEdelen Heer **Jacometti**, op ***Tanabang***, publiek verkoopen:
ten 10 ure precies:

Het **HUIS** en **ERF**, gelegen op ***Kebon Sirie***, thans bewoond door den Hoog-Edel-Gestrengen Heer **G. Vogelpoot,** aangeslagen bij de verponding voor ***f* 30,000.**
(3166) JOHN PRYCE & Co.

BLIK IN KISTJES,

bij
(3192) ABEELEN, DENNISON EN Co.

Pas Ontvangen:
BORDEAUX-WIJN,
in kisten van 1 en 2 dozijn,
VERSCHILLENDE SOORTEN VAN CHAMPAGNE,
Madera, Selsterwater op 1/2 kruiken, Witte en Groene Absinthe, Haantjes Bier, Marasquino van Focking,
BOTER,
merk VAN ROSSEM,
MANILLA SIGAREN N°. 2,
Cortado en Havana model.
(3174) A. BEDIER.

Fraaije ijzeren Ledikanten.

Bij
(3167) JOHN PRYCE EN Co.

Versch Amer. Meel,

Direct van Boston.
ROOD MERK.
(3191) ABEELEN, DENNISON & Co.

GOEDE VATWIJN,

Wijn in kisten à 4 dozijn } van verschillende ge-
〃 〃 〃 **1** 〃 } renomeerde merken.
COGNAC John Alberty in vaten.
〃 〃 〃 〃 **kisten.**
〃 **Ve. Rudelle.**
〃 **Castillon.**
〃 **Coutarel.**
fransche SIROPEN, geassorteerd.
〃 **PRUIMEN d'Ente.**
〃 **OLIJVEN en CAPERTJES.**
〃 **CONSERVES in soorten.**
CHAMPAGNE Ve. Cliquot.
〃 **Mum.**
〃 **Perrier oeil de Perdrix.**
〃 **Gibert.**
PORTWIJN,
Kirschwasser, Vruchten op water, fransche GELEIJEN, geassorteerd.
Bij
(3171) L. PLATON EN Co.

Engelsche Reiswagens,

EENE BENDIE VOOR TWEE PAARDEN,
TWEE CABRIOLETS,
EEN LIGTE TOERWAGEN,
bij
(3161) ABEELEN, DENNISON EN Co.

Le Soussigné vient de recevoir de *Paris*,
un bel assortiment
D'ARTICLES DE MODES.
(3172) A. BEDIER.

Op nieuw ontvangen:
Een factuur
BEHANGSEL-PAPIER,
(3160) ABEELEN, DENNISON EN Co.

Bij de

WAGEN VERHUURDERIJ

Bazaar-Baroe, schuins tegen over de schouwburg woning, worden
Abonnementen aangenomen.
(3157)

Ontvangen:
Een factuur Eng. **ZADELS, KAPLEDER en LAKEN in verschillende soorten.**
(3173) A. BEDIER.

Inrigting

VOOR
LAGER EN MIDDELBAAR ONDERWIJS,
Koningsplein, hoek Gang-Holle.

De Ondergeteekende, ***Directeur*** van bovengenoemde Inrigting, wenscht, zooveel in zijn vermogen is, alle ouders in staat te stellen om hunnen zonen het Onderwijs aldaar te doen geven; daarom heeft hij zijne voorwaarden voortaan gesteld, als volgt:
Voor EEN' KOSTLEERLING per maand ***f* 70.**— of ***f* 840.**— 's jaars.
Voor EEN' LEERLING in den halven kost ***f* 35.**— of ***f* 420.**— 's jaars.
Voor EEN' buiten den kost ***f* 28.**— 's maands.
Voor KINDEREN van Ambtenaren wier bezoldiging onder de ***f* 500.**— is, van Officieren beneden den ***rang*** van Majoor, worden deze prijzen elk met ***f* 10.**— per maand verminderd. Voor TWEE of meer KINDEREN uit EEN HUISHOUDEN wordt nog eene geëvenredigde vermindering toegestaan.
BATAVIA, 1 *October* 1859.
(3180) I. J. J. SNELLEBRAND, *Instituteur.*

MACHINERIEN.

Pas ontvangen:

Een stel van zeven

SUIKERPANNEN,

ter inhoud van 250 tot 600 gallons,

te bevragen bij de Ondergeteekenden, die zich belasten met orders op te nemen, voor allerlei soorten van

MACHINERIEN TOESTELLEN,

zoowel voor SUIKER, RIJST, als andere

Fabrijkmatige inrigtingen.

(3202) ADAM EN Co.

LET WEL.

Aan gezagvoerders van Schepen van

TJILATJAP naar BATAVIA bestemd,

wordt *f* **100.**— vracht aangeboden, tot den overvoer eener **Scheepsboot** met toebehooren.

Adres

(3156) KRUIJMEL *te Batavia.*

EEN INDISCH GENEESHEER,

naar Europa vertrekkende, wil zich onder billijke voorwaarden gedurende den overtogt met de behandeling der zieken belasten.

Adres franco brieven Lett. *A.* Boekhandelaar

(3159) H. M. VAN DORP, te Batavia.

Een **NEDERLANDER** onlangs alhier aangekomen, zag zich gaarne zoo spoedig mogelijk bij den Handel geplaatst. — Bekend met het **Boekhouden,** de **Duitsche, Fransche,** zoomede des vereischt **de Engelsche Correspondentie** en verdere kantoor werkzaamheden, verzoekt bij hierop reflecterenden zich wel te willen adresseren sub Ltt. D. D. Bureau dezer courant. (3163

Worden gevraagd:

om dadelijk in dienst te treden

TWEE KLERKEN,

eene duidelijke en vlugge hand schrijvende, tegen een maandgeld van ZESTIG gulden.

Adres onder Letter *F.* bij den uitgever dezes. (3177)

Een Jong mensch, 's avonds eenige uren beschikbaar hebbende, wenschte die gaarne te bezigen tot het verrigten van eenig **Schrijfwerk.**

Adres: franco Lett. *P.* bij

(3142) H. M. VAN DORP.

TE HUUR Tegen prime December a. s. het **Toko Lokaal**, tegenover de *Javasche Bank*, geoccupeerd door **L. Platon & Co.**

(3146) E. CHAULAN, DEELEMAN & Co.

Genezing te Calcutta, van de Jicht door middel van de

HOLLOWAY'S ZALF EN PILLEN.

Copij van een' brief den 14 Maart 1859, ontvangen van Babo v. Bussumbee Law, hoofdkommies bij de policie te Calcutta.

Aan Professor Holloway, 242 strand London.

Sir! Sedert verscheidene jaren geregeld lijdende aan jnicht of rhumatische pijnen, en alles beproefd hebbende zonder eenige beterschap te bespeuren, ben ik ten laatste tot het gebruik van uwe zalf en pillen gekomen. Ik ben thans zoo gelukkig u met een dankbaarhart te kunnen melden dat ik al spoedig eene groote verligting ondervond, en met het gebruid der medicijnen voortgaan den laatste winter vrij wel was en nu nog steeds in het bezit eener goede gezondheid ben.

Mijnen opregten dank bied ik u daarvoor bij deze aan; ik gevoel niet erkentelijk genoeg te kunnen zijn, voor het voorregt dat ik geniet ten gevolge van het gebruik uwer niet genoeg te waarderen zalf en pillen, en zal alles doen om u bij mijne vrienden aan te bevelen.

De prijzen dezer Zalf en Pillen zijn als volgt:
Doosjes pillen à *f* 4.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 4.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Batavia	bij S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas	» M. S. Cheriman.
» Poerworedjo	» F. Neumann.
» Soeracarta	» W. Veldman.
» Djocjocarta	» Buijn & Co.
» Salatiga	» F. Krnthoffer.
» Tagal	» Wed. Dort.
» Cheribon	» W. Galistan.
» Cheribon	» M. Blok,
» Samarang	» H. L. de Lyon, de Groot, Kolff & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (3193)

Ik heb de eer te zijn
Uw. Dw. Dienaar,
BUSSUMBEE LAW.

LETWEL!

BOEKHANDEL LANGE & CO.

TEN EINDE DE OPLAGE VAN

M[R]. KEISER'S,

HANDBOEK,

ten dienste der Residenten, Adsistent-residenten, Secretarissen,

enz.,

te kunnen bepalen, is het wenschelijk, dat *alle* lijsten van inteekening bij ons zijn terug ontvangen, ook dan, wanneer zich geene inteekenaren mogten hebben opgedaan.

Beleefdelijk wordt mitsdien verzocht bedoelde lijsten alsnog per keerende post te mogen ontvangen, van al degenen die de terugzending tot heden niet bewerkstelligd mogten hebben. (3185

Kantoorhandel: **Lange & Co.**

Ontvangen:

Caotchouc Godet mobile

REIS-, ZAK- EN KANTOOR-INKTKOKER

nieuwe voor dit klimaat tot heden meest geschikte uitvinding.

STALEN PENNEN,

MET VERHARDE PUNTEN.

(Violet, Application Electro-Metallurgique.)

GLAZEN LINIALEN EN DRIEHOEKEN.

(3195)

à Contant te bekomen:

Een NIVEAU CERCLE van *Lenoir* met baak en statief	*f* 150,—.
Een Idem, gebruikt met statief.	» 100,—.
» ZAK SEXTANT. . .	» 80,—.
» PATENT NIVEAU. .	» 50,—.
» SMALKALDER BOUSSOLE.	» 50,—.

(3189) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 1859.

De ondergeteekende wenschende spoedig over te gaan tot de uitgave van:

LETTERKUNDIGE

VERSCHEIDENHEDEN

VAN

J. MUNNICH, (3092)

verzoekt eene spoedige opgave van de verlangde Exemplaren. H. M. VAN DORP.

A VOCABULARY

of the

ENGLISH AND MALAY

LANGUAGES,

with the proper Orthography for Englishmen,

f **3.—**

(2917) H. M. VAN DORP.

STALEN PENNEN,

van verschillend merk en Fabriekaat

Superieure qualiteiten,

à *f* 2,— *f* 3,— *f* 4,— tot *f* 10,— per gros. per 25 Gros of meer met aanzienlijk rabat.

BATAVIA, 1859.

(3147) H. M. VAN DORP.

PIERRE DUFOUR. Histoire de la PROSTITUTION, chez tous les peuples du monde, depuis l'antiquité la plus reculée jusqu'à nos jours, 6 vol. jolies reliés. . . . . *f* 22,—.

En vente chez

(3170) G. KOLFF & Co.

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen den Heer *Jan Anthonij Baliest*, gelieven opgaaf of betaling te doen binnen *drie* maanden na heden aan

De Testamentaire Executrice

SIPA.

JAPARA, 27 September 1859 (3153)

Houders van Cognossement aan order over:

9 kn. Calicots, gemerkt $^{ETK}_{PZ}$ **$ 398/406.**

afgeladen te ***Rotterdam,*** in het schip **Kosmopoliet,** kapitein ***J. Bouten,*** adresseren zich tot

(3143) B. KOPERSMIT EN Co.

Het Stoomschip

KONINGIN DER NEDERLANDEN

Kapt. E. LEWIS,

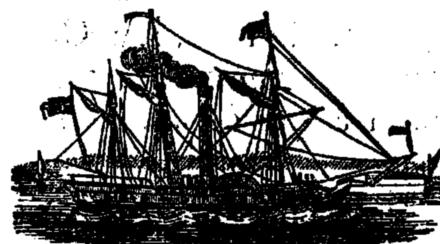
zal Woensdag aanstaande, den 12den dezer van hier naar

Samarang en Soerabaija

vertrekken.

De Directie

(3158) MACLAINE. WATSON & Co.

Het vertrek der

STOOMBOOT

OENARANG

naar **Samarang** en **Soerabaija** is voor de maand

OCTOBER

bepaald als volgt:

Van BATAVIA	naar SAMARANG,	den 6den
» SAMARANG	» SOERABAIJA,	» 9.
» SOERABAIJA	» SAMARANG,	» 13
» SAMARANG	» BATAVIA,	» 15
» BATAVIA	» SAMARANG,	» 21ste
» SAMARANG	» SOERABAIJA	» 24
» SOERABAIJA	» SAMARANG,	» 28
» SAMARANG	» BATAVIA.	» 30

Telkens des morgens ten 8 ure.

Nadere informatiën bij

de Agenten,

(3145) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het Snelzeilend en voor den overvoer van Passagiers uitmuntend ingerigt

Ned. Schip

KOSMOPOLIET,

kapt. J. BOUTEN.

Deze bodem voert eenen bekwamen SCHEEPS DOCTOR en eene melkgevende ***Koe.***

Het vertrek van hier is bepaald tegen de laatste helft der volgende maand.

Nadere informatiën te bekomen **alhier,** te **SAMARANG** en **SOURABAIJA** bij

de Agenten

(3175) B. KOPERSMIT EN Co.

Passage naar Rotterdam.

Wordt aangeboden met het voor den overvoer van Passagiers uitmuntend ingerigt

Nederlandsch Barkschip

KRIMPENERWAARD,

kapitein J. SPEENHOFF,

om tegen het laatst van *October* a. s. van SOERABAIJA of van hier derwaarts te vertrekken.

Voor nadere informatiën gelieve men zich te wenden tot de heeren ***Fraser Eaton & Co.,*** te SOERABAIJA en alhier bij

de Agenten

(3149) MACLAINE, WATSON EN Co.

Passage naar Nederland.

Wordt aangeboden met het

Nederl. Schip

HONIGBY

kapitein VAN DER VALK,

voerende een bekwamen **Doctor,** en zijnde voor den overvoer van Passagiers zeer doelmatig ingerigt.

Dit snelzeilende Schip zal in het begin der volgende maand van **SAMARANG** over **BATAVIA** vertrekken.

Nadere informatiën bij den Gezagvoerder, en

de Agenten

(3169) J. CEZARD & Co.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 8 October 1859, No. 81.

OPENBAARHEID.

In No. 78 van het *Bataviaasch Handelsblad* lezen wij het volgende.

»Als beginsel is in het militaire aangenomen, dat de verklaring van eenen meerdere geloof verdient tegen zijnen mindere.

Eene onware verklaring van den meerdere kan mitsdien den mindere zijne vrijheid, zijn leven, ja zelfs zijne eer kosten.

Hoe hard deze gevolgen ook zijn kunnen, het beginsel echter is noodig en onvermijdelijk tot instandhouding der krijgstucht.

Maar, vraagt Y......, is het dan ook niet de pligt van bevoegde autoriteiten, om te waken, dat hieruit zoo weinig mogelijk onregt ontsta, en dat er bv. geen hoofdofficier in het leger worde behouden, die, volgens beëedigde verklaringen, van herhaald onwaarheid spreken ten prejudice zijner ondergeschikten wordt beticht en die, zelf eene getuigenis hebbende afgelegd, niettegenstaande zijne toestemmende beantwoording der vraag, of hij bereid is zijne verklaring met eede te bevestigen, tot dien eed, tegen de gewoonte en op een gezocht motief, niet wordt toegelaten, omdat de overtuiging bestaat, dat zijne verklaring onwaarheid bevat?

Alhoewel wij het in principe volkomen met de Redactie van het *Bataviaasch Handelsblad* eens zijn, dat het hoogst wenschelijk is, dat een hoofdofficier, die zich aan zulke handelingen schuldig maakt, ten spoedigste uit het leger verwijderd worde, zoo vermeenen wij toch, en met ons velen, dat het als zeer onvoorzigtig en onkiesch moet gewraakt worden, dat die Redactie, zonder bekendstelling van den naam van bedoelden hoofdofficier, of ten minste van eene nadere duidelijke omschrijving der daadzaken, diergelijke artikelen in haar dagblad opneemt, waarvan het noodwendig gevolg moet zijn, dat door met de zaak onbekende personen gissingen gemaakt en hoofdofficieren als met den vinger aangewezen worden, op wie dat artikel, zulk eene zware beschuldiging inhoudende, zelfs in de verste verte niet zien kan.

Wij zijn warme voorstanders van openbaarheid, mits die openbaarheid niet alleen waarheid, maar ook duidelijkheid in zich bevatte, en eene bedekte aanklagt den laster geen vrij spel late, onschuldigen in verdenking te brengen.

Daar wij bereids namen hoorden noemen van verdienstelijke hoofdofficieren, vermeenen wij der Redactie van het *Bataviaasch Handelsblad* in ernstige overweging te moeten geven, tot het opentlijk noemen van den door haar bedoelden hoofdofficier over te gaan, daar het toch voorzeker hare bedoeling niet kan geweest zijn, den onbesproken naam van onschuldigen in verdenking te brengen.

Waarheid, *maar dan ook de volle en tastbare waarheid* moet de leus van elk dagbladschrijver wezen, die er prijs op stelt, het vertrouwen van het publiek te verwerven en dit te behouden. Bedekte insinuatiën, die door een niet goed ingelicht publiek zoowel op A als op Z kunnen worden toegepast, zijn niet alleen ongeoorloofd en gevaarlijk, maar ook ten hoogste onzedelijk.

(*Redactie.*)

BATAVIA.

Wij vernemen, dat de heer N. Tra-Kranen, tot heden directeur der Handel-Maatschappij te Amsterdam, in de plaats van wijlen den heer J. C. Teengs, is benoemd tot president van de factorij van dat ligchaam in Nederl.-Indie.

— In de *Overland China Mail* van 12 September lezen wij:

Het eenige nieuws, dat wij van Nagasaki ontvingen, is, dat de pakhuizen van de Heeren Spengler te Inasa, in den nacht van den 19den op den 20sten Augustus, afgebrand zijn. Zij bevatten eenige duizenden picols sapanhout en rottan.

— Men berigt ons, dat de suikerfabriek *Ardjowinangun*, in de residentie Cheribon, verkocht is voor de som van ƒ 575,000.

— *Padang*, 24 September. 35000 picols Gouv. koffij verkocht bij kavelingen van 200 picols à ƒ 34 en ƒ 34.15 per picol.

— Men schrijft ons van Padang, 26 September. De kettingganger, die 13 maanden na zijne ontvlugting eindelijk door de policie is opgevat geworden, heeft zich weder op vrije voeten weten te stellen en van dat oogenblik af zijn de brutale diefstallen weder aan de orde van den nacht. De policie doet alle moeite, om den vlugteling, die zich steeds ter plaatse ophoudt, weder in handen te krijgen en heeft zelfs eene premie van ƒ 100 als opvatloon uitgeloofd, doch alles tot heden vruchteloos.

— Nadat hier een tijd lang aanhoudende droogte had geheerscht, waardoor de hitte schier ondragelijk was, had er den 3den dezer des namiddags circa 5 uren, eene enkele doch vrij hevige schok van aardbeving plaats, die des nachts door een langdurigen regen werd opgevolgd. De hitte is na dien tijd zeer verminderd.

AANKOMST DER MAIL.

Den 5den dezer kwam alhier ter reede van Singapore het Ned. Ind. stoomschip *Ambon*, kapitein *Vogel*, medebrengende brieven en dagbladen uit Europa, loopende tot 28 Augustus. Wij deelen daaruit het volgende mede.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Rotterdam, 22 Augustus. Een der voornaamste gebeurtenissen der afgeloopen 14 dagen, is het feest, dat de stad Parijs den 14, 15 en 16den dezer gevierd heeft. Den eersten dag hield het leger van Italie zijn plegtigen intogt. Alles liep naar wensch af. De verschillende afdeelingen der troepen werden levendig toegejuicht, en onder de veldmaarschalken was het vooral Mac Mahon, die de levendigste blijken van toejuiching ontving. De beide volgende dagen waren aan festiviteiten van verschillenden aard gewijd. Op een banket, dat ter eere van de chefs der verschillende legercorpsen werd gegeven, hield de keizer de volgende toespraak:

« *Mijne Heeren*! De vreugde die ik gevoel, nu ik mij te midden van de chefs der voornaamste legercorpsen van Italie bevind, zou volkomen zijn, indien zich daaraan niet het leedwezen paarde, dat ik weldra de elementen van zulk eene goed georganiseerde en geduchte magt moet verlaten. Als souverein en als opperbevelhebber zeg ik u dank voor het vertrouwen, dat gij in mij, die nog geen leger aangevoerd had, gesteld hebt. Een deel der soldaten keert naar zijne haardsteden terug. Gij-zelven zult weer de bezigheden des vredes hervatten. Vergeet niet hetgeen wij gezamentlijk gedaan hebben. Laat ons dikwijls denken aan de hinderpalen, welke wij te boven gekomen zijn, aan de gevaren, welke wij vermeden, aan onvolmaaktheden welke wij waargenomen hebben. Ook de medaille van Italie zal daaraan herinneren. Indien Frankrijk, aldus eindigde de keizer, zoo veel gedaan heeft voor eene bevriende natie, wat zou het dan niet doen voor zijn eigene onafhankelijkheid!

Den 17den verscheen de *Moniteur* met een keizerlijk besluit, bij hetwelk eene algeheele en volledige amnestie wordt verleend aan al de wegens staatkundige misdrijven veroordeelde personen of welke aan maatregelen van algemeene veiligheid waren onderworpen. Tot senatoren werden benoemd de generaals Renault, Forey, Thiery, prins van de Moskowa, de admiraal Trehouart, Labedoyère, de Richemont en de baron Vincent. De abt Darby is benoemd tot bisschop van Nancy. Bij een ander besluit worden alle waarschuwingen tot de dagbladen in Frankrijk en de koloniën gerigt, beschouwd als niet te zijn geschied. Men is te Parijs van oordeel, dat deze maatregel eerlang door mildere bepalingen ten opzigte van de periodieke drukpers zullen worden gevolgd.

Deze beide besluiten worden door schier alle dagbladen in Engeland, Frankrijk en Duitschland grootelijks toegejuicht. Louis Blanc heeft echter in de dagbladen een protest tegen de amnestie openbaar gemaakt, doch het schijnt, dat de hoofden der demokratische partij zich daarmede niet vereenigen. Zij hebben althans de uitgewekenen uitgenoodigd, om van de amnestie gebruik te maken, en men verneemt dan ook, dat een aantal emigranten en veroordeelden op Jersey en elders zich haastten, naar Frankrijk terug te keeren.

Den 13den dezer is het Engelsche parlement geprorogeerd. Namens de koningin werd den leden dank gezegd, dat zij de regering in staat hadden gesteld, de begonnen maatregelen tot verdediging des lands voortzetten. Verder vernam men, dat Frankrijk, na het sluiten des vredes van Villafranca, voorstellen heeft gedaan tot het houden van een congres door de groote mogendheden, ten einde daardoor tot eene definitieve beslissing ten opzigte van de Italiaansche aangelegenheden te geraken, met verzoek, dat de koningin mede gevolmagtigden op die conferentie zou benoemen. Het zou echter van nadere inlichtingen afhangen, of aan dien wensch zou kunnen worden voldaan.

De dagbladen hebben zich in uitvoerige beschouwingen verdiept, nopens hetgeen door het parlement in deze zitting verrigt is. De *Times* komt tot de slotsom, dat de terugkeering der vrijzinnige partij in het bewind de vrees vermindert, die ten opzigte van de binnen- en buitenlandsche belangen ontstaan kan. De natie, rekenende op de sympathie der regering voor Italie, heeft den tijd om de toebereidselen van Frankrijk gade te slaan, en wat de binnenlandsche aangelegenheden aangaat, hoewel de treurige noodzakelijkheid van eene hervormingswet zich altijd doet gevoelen, bevindt het ministerie zich nog niet in eene positie, om alles toe te staan, ten einde dezulken te beschamen, die meenen dat het tegen elke inwilliging is. De verstandigste behoudsmannen zullen liever onvoorzigtige proefnemingen tegenhouden, dan die tegen de inspraak van hun gezond verstand aan te wenden.

De conferentie te Zurich laat weinig van zich hooren, en het eenige wat men zeker weet, is, dat zij den wapenstilstand voor een onbepaalden tijd verlengd heeft. De eerste zitting was aan de verificatie der geloofsbrieven gewijd, doch reeds den tweeden dag moeten de discussien eene ernstige wending genomen hebben. Hoewel al wat zulk eene vergadering betreft, doorgaans met den sluijer des geheims bedekt is, lekt er toch nu en dan iets van uit en deelt men dan ook uit eene doorgaans goed onderrigte bron het volgende mede: Toen het er op aankwam, om de punten der overeenkomst van Villafranca, betreffende de herstelling der geëmigreerde souvereinen, vast te stellen, verklaarde de afgevaardigde van Sardinie, dat hij onmogelijk zou kunnen besluiten, om aan die punten zijne adhaesie te schenken, en dat hij ten dien aanzien niet alleen naar zijne overtuiging, maar ook ingevolge zijne instructien verpligt was, zich daartegen te verklaren. Hieruit ontstond eene levendige woordenwisseling tusschen den Sardinischen afgevaardigde aan de eene en de heeren de Bourqueney en de Colloredo aan de andere zijde, welke op het laatst zoo hevig liep, dat laatstgenoemde opstond en de zaal verliet. Na deze vrij onstuimige zitting zijn er een aantal afzonderlijke bijeenkomsten gehouden, dan eens tusschen Oostenrijksche en Fransche, dan weder tusschen Fransche en Sardinische afgevaardigden, in welke de heer Desambrois zich stipt aan zijne eenmaal afgelegde verklaring hield, met de betuiging, dat zijne lastgeving op dat punt te nauwkeurig bepaald was, om, op welken grond het ook mogt zijn, zelfs in het minst daarvan af te wijken. Er bleef toen voor de afgevaardigden niets anders over, dan zich tot de cabinetten te Weenen, Parijs en Turin te wenden; doch op dit oogenblik blijft het nog de vraag, of dit zooveel zal uitwerken, dat Sardinie zich ten opzigte der bedoelde punten bij de beide andere mogendheden zal aansluiten. Het eenige wat daaraan welligt nog veel zou kunnen toebrengen, is, dat keizer Napoleon al zijn invloed op koning Victor Emanuel aanwendt, om diens adhaesie te verkrijgen. Men betwijfelt het echter, of deze vorst zal toegeven.

Ziedaar wat uit eene goede bron wordt medegedeeld. Men beweert echter van een anderen kant, dat de zittingen der conferentie niet zoo zeer afzonderlijk worden gehouden, tengevolge van moeijelijkheden, die uit de bijeenkomsten-zelve zouden zijn opgerezen, maar dat die afloop vooruitgezien was en werkelijk in den aard der zaak moet liggen, als men het ingewikkelde der te behandelen kwestien in het oog houdt. Daarbij zou dan ook, volgens diezelfde bewering, in de eerste zitting het reglement van orde opgemaakt en daarin het houden der afzonderlijke bijeenkomsten bepaald zijn, zoodat deze laatste, in dit geval, geen gevolg zouden zijn van eene mindere overeenstemming tusschen de leden der conferentie. Wat evenwel hiervan zij, de tijd zal leeren, of dit door het reglement werkelijk was voorgeschreven, ofschoon het dan toch nog niets tot het wezen der zaak-zelve afdoet.

Volgens de laatste tijdingen uit Zurich, is men daar van gevoelen, dat de conferentien nog lang zullen duren, doch dat de grensregeling en de regeling der schuld, die Lombardije op zich moet nemen, weldra haar beslag zullen krijgen.

De Italiaansche vorstendommen zetten hun verzet tegen de herstelling der verdreven souvereinen met evenveel vastheid als bezadigdheid door. Den 11den dezer werd de vertegenwoordigende vergadering van Toscane met eene plegtige godsdienstoefening geopend, waarna de provisionele regering verklaarde, van twee regeringen, de Fransche en de Sardinische, de verzekering te hebben ontvangen, dat zij niet gewapenderhand tusschenbeide zullen komen, dat op de wenschen der bevolking acht zal gegeven worden en dat de regering dan ook op die belofte rekende. Verder sprak de boodschap met warmte van de Italiaansche nationaliteit en waarschuwde tegen versnippering. Eene zinsnede der boodschap werd met warmte toegejuicht, namelijk dat Toscane nooit rustiger geweest was, nooit een waardiger houding en meer eerbied voor orde en wet aan den dag gelegd had. Daarop heeft de vergadering in hare zitting van den 16den met eenparigheid van stemmen besloten te verklaren, dat de herstelling van het gezag der uitgeweken dynastie in Toscane onbestaanbaar was. Vervolgens werd het voorstel gedaan, dat de vergadering zou verklaren, dat het Toscanes ernstige wil is, een deel uit te maken van het koningrijk Italie, onder het constitutioneel bewind van koning Victor Emanuel. Dit voorstel is den 20sten met eenparigheid van stemmen aangenomen.

Dezelfde loop van zaken in Modena. Ook daar heeft de nationale vergadering de dynastie Este van den troon vervallen verklaard, alsmede de uitsluiting ten eeuwigen dage van de vorsten uit het huis Habsburg-Lotharingen. Voorts decreteerde de vergadering de inlijving van Modena bij het monarchale en constitutioneele koningrijk Sardinie, onder de roemrijke dynastie van Savoije.

Wat het gevolg van dit verzet wezen zal, weet men niet. Of Frankrijk geweld zal bezigen, om de verdreven vorsten te herstellen, wordt te regt betwijfeld, en dat, hoewel de beide keizers tot die herstelling te Villafranca besloten hebben en eene Fransche divisie in Italie gebleven is. Frankrijk zou in dat geval de algemeene opinie in geheel Europa tegen zich hebben, vooral in Engeland, waar men zich én in het parlement én in de periodieke drukpers onbewimpeld tegen het bezigen van geweld verklaard heeft. Overigens bevindt de zoon des groothertogs van Toscane zich te Parijs en heeft de Fransche regering prins Poniatowski naar de hertogdommen gezonden, om de bevolking zoo mogelijk tot andere gedachten te brengen, nadat eene dergelijke zending van den heer de Reiset vruchteloos afgeloopen was. Het gevoelen wint dan ook meer en meer veld, dat men eindelijk toch tot een Europeesch congres zal moeten komen.

Overigens is in Modena door het voorloopig bestuur eene commissie benoemd met last, om uit openbare of geheime archiven alle bescheiden bijeen te brengen, welke tot bewijs van het wanbestuur der twee laatste hertogen zouden kunnen strekken, en om die stukken in het licht te geven. Een gedeelte van die verzameling is thans in druk verschenen; wanneer zij volledig is, zal zij van regeringswege in het Fransch vertaald en aan alle gouvernementen van beschaafde landen toegezonden worden.

Ten slotte moet nog gemeld worden, dat een defensief verbond tusschen de staten van Midden-Italie is tot stand gekomen, waarbij ook de Legatien zijn toegetreden. Men zegt dat Garibaldi het commando over het vereenigd leger zal voeren, dat op ca. 40,000 man geraamd wordt.

De Turinsche *Indipendente* vermeldt het programma der voorwaarden, die, volgens dat blad, tot grondslag der politieke organisatie van Italie moeten worden aangenomen. Volgens dit programma wordt voorgesteld: 1o. strenge handhaving der belofte van non-interventie in de hertogdommen en in de Legatien; 2o. de bijeenroeping van een congres der Europesche mogendheden; 3o. de inlijving van Modena, Parma en Piacenza bij Piemont, volgens den wensch door deze staten in 1848 uitgedrukt; 4o. vrijheid aan Toscane, om bij het congres eene nominatie in te dienen van vorstelijke personen, uit welke eene keuze zal worden gedaan ter vervanging der vorige dynastie; 5o. de invoering in de Legatien van wetten en instellingen, in overeenstemming met de eischen der tegenwoordige beschaving. 6o. De bepaling, dat het nieuwe bestuur van Venetie geheel Italiaansch moet zijn. 7o. De verwijdering van iedere vreemde armee uit Italie, op welk gezag zij daar thans ook moge zijn, zich mogt willen staande houden of er mogt willen binnenkomen. 8o. Dat in alle Italiaansche staten zoodanige politieke hervormingen zullen worden tot stand gebragt, als volstrekt vereischt worden ter voorkoming van nieuwe conflicten.

Te Milaan worden protesten geteekend tegen den eisch van Oostenrijk, om aan Lombardije een gedeelte der Oostenrijksche schuld over te dragen. De petitionnarissen verlangen overigens, dat van de aan Lombardije ten deel vallende schuld worde afgetrokken

het verschil in de belastingen, dat Lombardije sedert 1817 meer betaald heeft dan de overige Oostenrijksche provinciën; dat ook worden afgetrokken de waarden van de Lombardije-Venetiaansche amortisatie kas, aan welke eene andere bestemming is gegeven, alsmede de aanzienlijke sommen, welke het Lombardijsch-Venetiaansch koningrijk van 1848 tot 1859, ten gevolge van gedwongen heffingen en afpersingen, schade heeft geleden.

Het Napoleonsfeest is ook te Turin, te Milaan en elders gevierd; in beide genoemde steden met groote plegtigheid. Koning Victor Emanuel, die, vergezeld van eenige ministers, eenige dagen te Milaan heeft doorgebragt, bezocht ook Bergamo en Brescia. Hij heeft eene amnestie, doch alleen voor ernstige overtredingen afgekondigd. Den 17 dezer is de koning naar Turin teruggekeerd.

Men wil met zekerheid weten, dat de paus en de koning van Napels eenstemmig verklaard hebben, dat zij over hunne toetreding tot het nieuwe staten-verbond niet eer hun gevoelen kunnen uiten, dan nadat zij met de organisatie er van bekend zullen zijn.

De Napelsche regering heeft al hare Zwitsersche troepen ontslagen en huiswaarts gezonden.

Te Weenen is eindelijk eene verandering van ministerie tot stand gekomen.

De graaf Rechberg is, met behoud van zijne portefeuille als minister van buitenlandsche zaken, benoemd tot president van den ministerraad. De baron van Hubner is benoemd tot minister van policie. De graaf Goluchowski, gouverneur van Galicie, is benoemd tot minister van binnenlandsche zaken. De baron Kempen, directeur-generaal van policie, wordt op pensioen gesteld. De baron Bach, aftredend minister van binnenlandsche zaken, is benoemd tot gezant te Rome. Het ministerie van koophandel wordt opgeheven, terwijl de bijzondere afdeelingen daarvan geplaatst worden onder de departementen van binnenlandsche zaken en van finantien.

Het niet officieel gedeelte van de *Wiener Zeitung* bevat een artikel, waarin geconstateerd wordt, dat de algemeene aandacht, ten aanzien van eene wijziging van het ministerie, gespannen was. 's Lands finantien zullen aan eene nauwkeurige contrôle onderworpen worden. De Protestanten zullen vrij hunne godsdienst mogen uitoefenen, terwijl de verhouding der Israëlieten op nieuw geregeld zal worden. De gemeentewet zal thans uitvoering erlangen en later zullen de Kroonlanden door Stenden vertegenwoordigd worden. Men moet, wordt ten slotte gezegd, hierbij echter in het oog houden, dat eene angstvallige vasthoudendheid en eene overhaasting beide evenzeer vermeden moeten worden.

In Duitschland gaat de nationale beweging ten gunste der bondshervorming voort. De Beijersche kamer heeft wel geen voorstel aangenomen, om de regering te noopen, tot de hervorming dadelijk de handen aan 't werk te slaan, maar de kamer heeft toch bepaald verklaard, dat de tegenwoordige toestand van den bond zeer gebrekkig is en verbeterd moet worden. Te Eisenach werd op den 14den dezer maand eene tweede vergadering van Duitsche vaderlandsvrienden gehouden, waar men een aantal mannen, zoowel tot de constitutionele, als de demokratische partij behoorende, uit verschillende gedeelten van Noord- en Zuid-Duitschland vereenigd zag, onder welke de grootste eenstemmigheid heerschte. Op grond der verklaring, in de eerste bijeenkomst te Eisenach en in die te Hannover afgelegd, werden daarmede overeenstemmende verklaringen goedgekeurd, die eerlang openbaar gemaakt zullen worden. Men mag de vorming eener nationale partij, die al de verschillende liberale rigtingen in zich sluit, van nu af voor zeker houden.

Van zelf komt nu ook weder de zaak der Deensche hertogdommen op het tapijt, en Hannover wil o. a. voorstellen, dat aan Pruissen worde opgedragen, met Denemarken die aangelegenheid nader te regelen. In Pruissen schijnt men de kustverdediging van Duitschland aan den bond te willen opdragen, om die weder tot eene Duitsche zaak te maken. De bondsvergadering zal dus weldra velerlei te doen krijgen.

De Belgische kamer van afgevaardigden heeft zich eenige achtereenvolgende dagen bezig gehouden met de discussien over het ontwerp tot versterking van Antwerpen, en men is thans zooverre daarmede gevorderd, dat in de zitting van den 20sten, paragraaf 1 van artikel 1, waarin het beginsel vervat is, werd aangenomen uit 57 stemmen tegen 42, terwijl 7 leden buiten stemming bleven.

De beraadslaging over de overige artikelen van het ontwerp zal eerst plaats hebben, nadat de enquête naar de wettigheid der verkiezing van eenige afgevaardigden zal gehouden zijn.

In Frankrijk schijnt men de aanneming van dit ontwerp met leede oogen te zien; reeds voor dat de discussien hierover een aanvang genomen hadden, lieten sommige Parijsche bladen er zich hevig over uit en wilden aan Belgie het regt strijdig maken, om Antwerpen verder te versterken; zij hielden het er voor, dat Belgie te dien opzigte handelde onder den invloed van Engeland en beschouwden de versterking van Antwerpen dus als eene bedreiging van Engeland jegens Frankrijk. De Engelsche bladen zijn daarentegen van meening, dat Belgie volmaakt gelijk heeft met Antwerpen zooveel mogelijk te versterken en beschouwen dit zelfs als een pligt, welke Belgie in het belang van zijn eigen veiligheid moet vervullen.

LAATSTE BERIGTEN.

Parijs, 23 Augustus. Volgens een decreet in den *Moniteur,* heeft de regering concessie verleend tot het oprigten eener naamlooze vennootschap tot het aanleggen der havens te Marseille, overeenkomstig het ontwerp van den heer Mirès. Als gérant des vennootschaps moet de heer Mirès, volgens regterlijke beslissing nu 1½ milioen fr. voor taxatiën, zegels en registratie betalen.

— De algemeene raden hebben gisteren, bij de opening hunner zittingen, met eenparige stemmen besloten, dank-adressen tot den keizer te rigten, omdat Z. M. na eerst Frankrijks inwendigen toestand te hebben bevredigd en bevestigd, thans zijn kracht en roem naar buiten heeft verhoogd.

— De staatkundige vlugtelingen keeren uit alle oorden van Europa herwaarts terug.

— De handel vertoont overal weder groote levendigheid, en het verkeer op de spoorwegen neemt aanmerkelijk toe.

— Gravin Montyo, moeder der keizerin, en de hertogin van Alba zijn alhier aangekomen, en aan het paleis Lauriston, Avenue des Champs Elysés, afgestapt.

— Gisteren is maarschalk Mac-Mahon naar Tours vertrokken, om zijn commando te aanvaarden.

— De hertog en de hertogin van Malakoff zijn naar Dyon vertrokken, om de baden te gebruiken.

— De prins van Oude is met gevolg te Marseille en prins Demetrius Ghika alhier aangekomen. In eerstgenoemde stad bevindt zich tegenwoordig generaal de Chabron, oud-kolonel van het 3de regiment Zouaven.

— Het regiment Turcos heeft zich te Toulon naar Algerie ingescheept.

— Maarschalk Canrobert is heden ochtend naar de baden van Veichy vertrokken.

Triëst, 23 Augustus. Het Oostenrijksche fregat *Novara* is gisteren te Ragusa binnengekomen, alwaar ook aartshertog Ferdinand Max te gelijk met het escader is gearriveerd.

Berlijn, 23 Augustus. De afwezigheid des prinsen-regent van hier zal, naar men verneemt, veertien dagen, uiterlijk drie weken duren.

— Prins Albrecht (zoon) zal zich eerstdaags naar het slot Kamenz begeven.

— Prins Adalbert is heden ochtend naar Homburg vertrokken. Na aldaar de baden te hebben gebruikt, zal hij zich naar Dantzig begeven, ter bijwoning van door de vloot in de Oostzee uit te voeren manoeuvres.

— De prins von Thurn und Taxis en de vleugel-adjudant des konings van Beijeren, luitenant-generaal v. d. Tann, die zich met eene buitengewone zending naar Stockholm begeven, zijn van Munchen hier aangekomen en zullen weldra hunne reis voortzetten.

— De Minister van koophandel, de heer von der Heydt, heeft zich heden naar Opper-Silezie begeven, ter bijwoning der plegtige opening op morgen van den nieuwen spoorweg van Kattowitz naar Zombkowitz.

— De minister van buitenlandsche zaken, baron von Schleinitz, begeeft zich eerlang naar de provincie Saksen.

— De Engelsche gezant alhier, lord Bloomfield, is heden van hier naar Engeland vertrokken en wordt tegen het midden der volgende maand hier terugverwacht.

Baden, 23 Augustus. De prinses van Pruissen is hier teruggekeerd. Ter harer eere heeft de Oostenrijksche militaire muziek zich gisteren voor het eerst in dit saizoen doen hooren.

Madrid, 22 Augustus. De koningin zal zich onverwijld naar Segovia begeven, om de artillerie-school te bezigtigen.

— Het schijnt, dat de heer Mac Crohan niet uit het ministerie zal treden.

Bern, 24 Augustus. Gisteren hebben de Fransche en Oostenrijksche gevolmagtigden te Zurich eene conferentie gehouden, die twee uren duurde.

Uit Zurich wordt gemeld, dat de Fransche en Oostenrijksche plenipotentiarissen de kwestie aangaande Lombardije geschikt hebben met goedkeuring van den Piëmonteschen gevolmagtigde. De ratificatie door de souvereinen wordt eerstdaags verwacht.

De kwestie aangaande de hertogdommen zal regtstreeks tusschen de hoven van Weenen en Parijs behandeld worden.

— De koning van Pruissen bevindt zich sedert 22 Augs. in een meer bedenkelijken toestand. Niet alleen zijne ligchaamskrachten, maar ook zijne geestvermogens zijn thans zoodanig verzwakt, dat Z. M. bijna alle bewustheid heeft verloren.

— De nationale vergadering van Modena heeft in hare zitting van 23 dezer met algemeene stemmen de volgende besluiten genomen,

1°. Bevestiging van de dictatuur van den heer Farini met algeheele volmagt en de bevoegdheid, om eene leening van vijf millioen te sluiten.

2°. Oprigting van een monument ter herinnering aan den volkswensch tot vervallen-verklaring van den hertog Frans V en tot inlijving bij Sardinie.

3°. Verklaring dat de vrijwilligers in den onafhankelijkheidsoorlog zich verdienstelijk jegens het vaderland hebben gemaakt.

4°. Opdragt aan den dictator, om bij de mogendheden aan te dringen op de uitlevering der staatkundige gevangenen, welke de hertog Frans V medegenomen heeft, De vergadering is daarna geprorogeerd.

— De Parijsche *Moniteur* van 24 dezer deelt mede, dat, daar de keizer bevolen heeft, dat het leger van den voet van oorlog op den voet van vrede zal teruggebragt worden, de minister van oorlog heeft gedecreteerd, dat de militairen, wier diensttijd in 1859 afloopt, reeds den 20sten September naar hunne haardsteden zullen worden teruggezonden; buitendien zullen zesmaandelijksche verloven worden gegeven aan diegenen, die eenige reden van vrijstelling kunnen doen gelden, waarin voorzien is bij de wet van 1832, en aan diegenen, die het bewijs kunnen leveren, dat zij de bepaalde kostwinners hunner familien zijn.

— Men meldt uit Zurich, dat er eene toenadering en meerdere overeenstemming tusschen de Oostenrijksche en Sardinische afgevaardigden bespeurd wordt.

NEDERLAND.

Van den specialen Correspondent van den Java-Bode.

's Gravenhage 25 Augustus 1859.

Mijn waarde redacteur!

Als eens de poorten van den ouden Janus-tempel geopend zijn, worden zij niet zoo gemakkelijk weder gesloten, valt het niet zoo ligt hem te beteugelen. De vrede telt ter naauwernood een paar maanden, en men behoeft waarlijk geen pessimist te zijn, om te gelooven dat hij zijn langsten tijd beleefd heeft. De europesche dagbladen hebben dan ook tegenwoordig een zonderling karakter. Op dezelfde bladzijde, waarop gij leest van de eereteekenen, ter herinnering aan den geëindigden veldtogt verleend, vindt gij gewag gemaakt van uitrustingen voor een nieuwen krijg; de conferentien van Zurich gaan hand aan hand met het aanleggen van nieuwe verdedigingswerken, en de betoogen over den vrede worden afgewisseld door bespiegelingen over het hangend oorlogsgevaar. Oostenrijk heeft zich met Pruisse gebrouilleerd, Engeland wapent zich; Frankrijk staat zijne irenische maatregelen, de italiaansche staten geven de krachtigste bewijzen, dat zij in de gemaakte schikkingen niet willen berusten: kortom zoo gij met eenige aandacht de buitenlandsche dagbladen naleest zult gij overtuigd zijn, dat Villafranca op verre na het eindstation niet is van de oorlogsbeweging, waaraan Europa ten prooi was. Hoogstens is het een keerpunt en zal het volgende voorjaar eene gansch andere combinatie van strijdkrachten — om niet te zeggen eene gansch ander *doel* des krijgs — geboren zien worden.

Over het *doel* toch van den oorlog is het best te zwijgen: het nageslacht zal er meer van kunnen zeggen dan wij. Zeker intusschen is het, dat, na den « bevrijdings" veldtogt in Italie, de zamentrekking van een leger van 60,000 man op de belgische grenzen met de maarschalk Niel tot aanvoerder en Rijssel tot hoofdplaats, een zonderlingen indruk maakt. In die rigting toch behoeft de zaak der vrijheid geene verdediging van de zijde van Frankrijk.

Maar ik spreek over den algemeenen staatkundigen toestand van Europa, of deze het hoofdonderwerp der beschouwingen in Nederland uitmaakte. Dat is zoo niet. Zoo die beschouwingen met militaire bewegingen in verband staan, dan gelden zij Nederlandsch-Indië welks toestand te regt ons met bezorgdheid vervult. Er zijn er, nu zoowel als altijd, welke dien toestand met te zwarte kleuren afschilderen en het doen voorkomen, of Java en de buitenbezittingen reeds verloren zijn, zeker is dit overdreven, maar algemeen erkent men hier, dat zonder doeltreffende en tijdige maatregelen, de toekomst van Indie in groot gevaar verkeert. Het ontbreekt dan ook hier niet aan mannen, die met woord en pen de waarachtige belangen van Nederland en koloniën voorstaan. Wij deelden u daaromtrent reeds in onze vorigen de bewijzen mede; voegen wij er thans ook bij de » waarschuwende stem voor allen, die Indie voor Nederland wenschen te behouden," uitgegeven door den heer Nygh te Rotterdam, waarin met kracht wordt aangedrongen op eene betere behartiging der belangen van Indië en Nederland. Het oordeel, daarin over den Minister van Koloniën en den gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië geveld, is niet zeer gunstig. Het is de roeping van uw correspondent niet die hooggeplaatste staatsmannen te verdedigen, veel minder te bestrijden, maar als tolk der algemeene opinie behoeft hij geenszins te verzwijgen, dat het publiek niet zeer op hunne hand is. Men verwijt den Minister van Koloniën vooral zijne gewoonte, om de ware stand der zaken te bemantelen, en nog voor eenige dagen, toen een regtschapen man, die van een zijner vrienden in Indië, wiens goede trouw boven alle verdenking ligt, een schrijven had bekomen, waarin deze hem bezwoer toch niets na te laten, wat in zijn vermogen was, om aan den tegenwoordigen toestand een einde te maken, zich bij den minister vervoegde, zeide deze, na kennis te hebben genomen van dat schrijven, dat men inderdaad te veel overdreef."... Kent gij de geschiedenis der Honderd dagen en de houding van Lodewijk den XVIII, toen Napoleon van Elba geland was? Die periode is te bekend om er over uit te weiden, maar het hardnekkig beweren van koning Lodewijk dat de zaken zóó ver niet komen zouden, heeft met al te veel overeenstemming met de gerustheid van ons bestuur, mogt ook de afloop der gebeurtenissen met geene overeenkomst met het einde dier periode hebben.

Ik zou evenwel der waarheid te kort doen, zoo ik zeide, dat er niets werd gedaan. Men wendt pogingen aan, om het leger te versterken, en dit is ongetwijfeld één der maatregelen, die voor Indië vereischt worden. De minister van oorlog heeft eene circulaire gerigt aan de verschillende autoriteiten des legers, om, in aanmerking van de groote behoefte, die er aan Nederlandsche militairen bestaat, de miliciens der ligting 1856 en 1857, vóór dat deze naar huis keeren, opmerkzaam te maken op de groote voordeelen, die aan een vrijwillige verbinding aan de dienst in Oost-Indië zijn verbonden. Ongelukkigerwijze let onze landaard meer op de nadeelen, die er eveneens aan verbonden zijn en beter nog dan wij kent men ten uwent de zamenstelling van het Nederlandsch-Indische leger. Wij kennen intusschen ook eenigzins; en eens dat de vorige minister van oorlog.... neen diens voorganger: wij wisselen snel van oorlogsministers! — beweerde dat dat leger van *top tot teen* Nederlandsch was, merkte de heer Thorbecke teregt op, dat de *top,* ja, Nederlandsch was, maar het verdere ligchaam volstrekt dien naam niet dragen kan. Verre echter van dit af te keuren, wenschen voor eenigen tijd, zoo als gij u herinneren zult, in de Tweede Kamer de raad gegeven, om het aanwerven van vreemdelingen voor dat leger onverpoosd voort te zetten en ook nu weder wordt ons uit Italie gemeld, dat zeer velen van het corps", Zwitsers", die den napolitaansche dienst verlaten hebben, dienst genomen hebben bij het Nederlandsch-Indische leger. Ik kan u met die aanwinst geen geluk wenschen, want de Zwitsers zijn evenmin zonen van het beroemde geslacht nebest als hunne naamgenooten in de hôtels of kerken. Zwitserland heeft dan ook ter gelegenheid van de gruwelen, waaraan die troepen zich in sommige italiaansche steden schuldig maakten, krachtig geprotesteerd tegen dien naam en, ook ten gevolge van dat protest, zullen thans de voormalige Zwitsers in het koningrijk der beide Siciliën den meer eigenaardigen naam van vreemden-legioen dragen.

Gelukkig dat het oorlogsveld en het meer bedrijvige soldatenleven zulk eene goede school voor discipline is, oneindig beter althans dan een dépôt, waar de militairen, in afwachting hunner overzending naar de kolonien, geoefend worden. Harderwijk was menigmalen het tooneel van botsingen, waarvan men in Indië niets meer bespeurt. Zeker brengt daar ook het klimaat het zijne aan toe, ofschoon ook hier voor den vreemdeling het klimaat verre van gunstig is. Zelfs wij hebben er onder, en eene hitte, gelijk wij dezen zomer doorstonden, heeft alom de schromelijkste gevolgen gehad.

zonderheid in onze garnizoenen heerschen er thans besmettelijke ziekten, zoodat in Amsterdam de hospitalen geene genoegzame ruimte meer opleveren, en in Leiden de hoofdwacht niet meer kan worden betrokken. Ook uit andere garnizoensteden ontvangt men soortgelijke berigten en zij, die naar de kampen van Zeyst of Millingen zijn gedetacheerd, mogen zich gelukkig achten, op die wijze aan het kazerneleven met zijne gevolgen ontsnapt te zijn. Die kampen, vooral het eerstgenoemde, zijn als gewoonlijk de verzamelplaats, niet enkel van een groot aantal militairen, die er geoefend worden, maar ook van toeschouwers, wier toevloed, bij het gunstige weder, ontzaggelijk is. Den 19sten dezer, toen te Zeyst eene groote revue werd gehouden, waren daar niet minder dan 25,000 ooggetuigen, waaronder ook H. M. de koningin, die aan haar zoon, onzen kroonprins, een bezoek bragt, en met zooveel sympathie door de menigte werd begroet, dat haar militair geleide vruchteloos trachtte haar naar de tent van Z. K. H. te geleiden. Men moest wel besluiten haar rijtuig te doen naderen, welks paarden zich met ter gevolg van hunne taak kweten, dan de dragonders in staat waren. Hoe onbeduidend deze gebeurtenis ook zij, vermelding verdient ze toch als een bewijs, hoe hare Majesteit algemeen bemind is, want, ge weet het, enthusiasme is juist de zwakke zijde van onzen landaard niet. (*Wordt vervolgd.*)

Rotterdam, 23 Augustus. De weersgesteldheid blijft hier te lande voortdurend zeer warm. De gezondheidstoestand echter laat nog al te wenschen over. Op vele plaatsen heerschen koortsen, waarvan de oorzaak juist hoofdzakelijk in de langdurige warmte wordt gezocht. Vooral ook onder de militairen zijn vele zieken, zoodat ze soms in de gewone ziekenzalen naauwelijks geborgen kunnen worden. Te Amsterdam o. a. is de kazerne *Oranje Nassau* tot een tijdelijk hospitaal ingerigt moeten worden.

Uit de provincie Groningen vernemen wij, dat aldaar algemeen, doch vooral in de hoofdstad en in de gemeenten op de klei, eene epidemie heerscht van koortsen, als sedert de beruchte jaren 1826 en 1827 niet is voorgekomen. De sterfgevallen zijn evenwel gelukkigerwijs niet veelvuldig, en in zooverre onderscheidt zich de tegenwoordige epidemie zeer gunstig van die der genoemde rampspoedige jaren.

Het reizen is overigens zeer aan de orde. Aan het departement van buitenlandsche zaken is in de laatste dagen, alleen aan personen te 's Hage verblijf houdende, uitgereikt het buitengewoon groot aantal van 700 reispassen voor Frankrijk.

— Z. M. heeft overgeplaatst de 2de luits. *C. L. Bense* en *F. H. A. Flory*, van het 1ste en 8ste reg. inf., in rang en anc. bij de infanterie in Oost-Indie; den 2den luit. *G. E. C. Guffroy*, van het 3de reg. vesting-artillerie, bij de art. in Oost-Indie.

FRANKRIJK.

Parijs, 17 Aug. Het groote nieuws, heden door den *Moniteur* medegedeeld, is u reeds bekend. Een algemeene amnestie, zonder beperking, zonder voorbehoud, is aan al de politiek-veroordeelden verleend. Het daartoe strekkende dekreet is door de ministers van binnenlandsche zaken en van justitie mede onderteekend. Ik behoef u niet te zeggen, dat deze, waarlijk onderwachte, maatregel van den keizer-zelven is uitgegaan. In een gisteren gehouden zitting van den geheimen raad heeft de keizer zijn voornemen kenbaar gemaakt, aan al de ballingen den vrijen terugkeer in Frankrijk te vergunnen en aan alle om politieke redenen gekerkerden de vrijheid te hergeven. Dit plan werd hevig bestreden door eenige der aanwezige leden, wier namen ik verzwijg, doch krachtig ondersteund door prins Napoleon, en naar ik geloof ook door den heer Delangle en den hertog van Padua. Tot dezen maatregel, die een gewigtig feit is in de regering van Napoleon III, werd hij door verschillende beweegredenen geleid. Boven alle gevoelens plaatste zich een denkbeeld van menschelijkheid. Meer dan 10,000 gezinnen waren gedurende tien jaren of van hunne hoofden of van eenige hunner leden beroofd; ik spreek niet van hen, die in de ballingschap overleden zijn, en van anderen, die door den burgerlijken dood werden getroffen, en bij hun leven hunne bezittingen onder hunne erfgenamen hebben zien uitdeelen. Zeer velen van hen, die veroordeeld waren of de wijk naar vreemde landen hadden genomen, om de veroordeelingen te ontgaan, bragten een ellendig leven door; ook zij, die zich in het buitenland voordeelige betrekkingen hadden weten te verschaffen, haakten steeds naar den terugkeer in hun vaderland. 's Keizers daad van goederenheid verdient dus allen lof. Nog grooter is de politieke strekking der amnestie, en moet men den man prijzen, die Frankrijk weder openstelt voor de gebannenen en gekerkerden van Cayenne en Algerie; men moet tevens het vertrouwen bewonderen, dat de souverein in zijne kracht stelt, nu hij niet vreest diegenen in Frankrijk om zich heen te roepen, welke sedert tien jaren zijne onvermoeide vijanden zijn. Hij drukt hen niet neer met zijne lankmoedigheid, maar vernietigt ze als partijmannen. Welk gevaar kunnen die personen voor hem opleveren, welke door tien jaren ballingschap nieuwe eigenschappen, een nieuw karakter hebben gekregen, en wier revolutionnaire geest vervormd is? Daarbij komt, dat velen hunner niet schuldig waren, maar onder de schuldigen werden vermengd. Hoe velen van hen, die te Londen vijanden waren, zullen in Frankrijk hun haat afzweren? Vraag aan die volksmenners, aan die onstuimige publicisten, of het sedert lang niet de eigenliefde was, die hen van hun vaderland verwijderd hield. Mogen zij dan volkomen gelukkig zijn! Zij zullen Frankrijk wederzien, en men bespaart hun de valsche schaamte der onderwerping; blijven zij vijanden, zij zijn ten minste tot kalmte gebragte vijanden; hunne wapenen zijn afgestompt. Daarom is de amnestie een handeling van hooge politiek. De fransche bladen zullen het feit niet uit dit gezigtspunt beoordeelen, maar in naam der geheele natie een roemrijke menschlievende handeling toejuichen. »Het is een derde nationaal feest," zegt de *Patrie*. »Gelukkig de natie, die geen vogelvrijverklaarden heeft!" De *Presse* betuigt ook hare tevredenheid, doch op gematigder toon, en maakt van de gelegenheid gebruik, om de hoop te uiten, dat de wetgeving op de drukpers moge verzacht worden. Wij onzerzijds voegen er de hoop bij, dat ook de wet op de algemeene veiligheid, wier uitwerkselen thans vernietigd zijn, moge worden ingetrokken en een nieuwe wet den misslag goed make, die op den aanslag van 14 Januarij volgde.

In Italie heerscht, blijkens de jongste van daar ontvangen berigten, een groote geestdrift, gepaard aan eene groote gematigdheid. De keizer heeft den Italianen een wachtwoord, zoo niet een programma gelaten. Dit wachtwoord is: voorzigtigheid en vertrouwen; voorzigtigheid, om de nationale zaak niet in gevaar te brengen, vertrouwen in het gegeven woord, dat tot heden niet ijdel is geweest. Geen ander bewijs hiervoor wil ik aanvoeren dan juist de oneenigheid, die op de zuricher conferentien schijnt te ontstaan; het verschil van meening aldaar is een gevolg van de verdediging der nationale zaak tegen de voormalige souvereinen, van de toekomst tegen het verleden. Behalve de keizer en zijn gevolmagtigden, zijn twee mannen in het geheim der italiaansche kwestie, de heeren Reiset en Pietri. Beide hebben op het schiereiland een vertrouwelijke zending vervuld of vervullen ze nog en zijn in aanraking geweest met de hoofden der nationale partij en zelfs met die der revolutionnaire partij. Aan hen heeft men het te danken, dat thans in Midden-Italie de zaken een geregelder en rustiger loop hebben en de verkiezingen, benevens de volksmanifestatie zich door zulk een merkwaardige kalmte en bezadigdheid hebben gekenmerkt. Zij hebben de potestaten, de invloedrijke personen doen zweren, voor alles de wettelijke orde te handhaven; hunne stem werd aangehoord en Italie gaat zijne wettige emancipatie te gemoet.

Ofschoon de *Moniteur* aan de bladen het zwijgen heeft opgelegd over den twist tusschen de maarschalken Niel en Canrobert, zijn deze twee hoofdofficieren nog op verre na niet verzoend, en bij voortduring is er sprake van de mogelijkheid eener uitdaging tot een tweegevecht. Dit incident brengt mij een voorval te binnen uit den tijd der regering van koning Lodewijk Philips. De oude maarschalk Moncey, gouverneur der Invaliden, had een vrij hevige woordenwisseling gehad met zijn collega maarschalk Soult, minister van financien, en de twee bijna tachtigjarige veldheeren waren op het punt, aan hun geschil door een tweegevecht een einde te maken. De koning, zelf reeds hoog bejaard, liet de twee kampioenen bij zich komen en trachtte hen te bevredigen, doch slaagde hierin niet, vooral Moncey was onbuigzaam." Welnu," zeide ten laatste de koning, »het zij zoo, duelleert! Maar op eene voorwaarde; ik zal uw getuige zijn." De twee maarschalken waren door dezen trek ontwapend en hunne handen ontmoetten elkander in die des konings, welke hen verzoende.

DUITSCHLAND.

Weenen, 23 Augustus. De *Wiener Zeitung* bevat den navolgenden brief van keizer Frans Joseph, betreffende de ministeriele verandering.

»Mijn waarde graaf von Rechberg, ik heb besloten u, met behoud van uw bestuur der dienst van mijn keizerlijk Huis en die van het departement der buitenlandsche zaken, te benoemen tot president van den ministerraad; en den baron Alexander von Hubner, mijn buitengewonen gezant en plenipotentiaris bij den Heiligen stoel, aan te stellen tot minister van politie, met behoud van het regt, om de diplomatieke loopbaan weder te betreden; mijn gouverneur in Gallicie, graaf Agénor Goluchowski, heb ik benoemd tot minister van binnenlandsche zaken.

»Ik ontsla, op zijn verzoek, den baron Alexander von Bach van het bestuur bij het ministerie van binnenlandsche zaken, en ik benoem hem tot buitengewoon gezant en plenipotentiaris bij den Heiligen stoel.

»Ik ontsla, op zijn verzoek, den chef van het hoog bestuur van policie, inspecteur-generaal der gendarmerie, den luitenant veldmaarschalk baron Johan von Kempen.

»Ik acht het noodig, het ministerie van koophandel en openbare werken op te heffen. De daaraan verbonden functien zullen worden verdeeld over het departement van buitenlandsche, dat van binnenlandsche zaken en dat van financien.

»Ten gevolge van dezen maatregel, wordt de minister van koophandel, de ridder Georg van Toggenburg, disponibel gesteld, terwijl ik mij voorbehoud, hem binnen kort weder bij den staat in werkelijke dienst te doen treden.

»Ik belast den chef der armee, of in zijne plaats den president van het bureau van oorlog, met het bespreken der militaire zaken in den raad der ministers.

»Gij zult de noodige maatregelen nemen ter uitvoering der voorafgaande beschikkingen."

— In het niet officieel gedeelte der *Wiener Zeitung* leest men het volgende: »Sedert het einde van den Italiaanschen veldtogt en de uitvaardiging van het keizerlijk manifest, heeft de openbare opinie in Oostenrijk zich voornamelijk bezig gehouden met den inwendigen toestand des rijks. De teekenen van ophanden zijnde veranderingen in het ministerie, zoowel als de vele, meest onder het voorzitterschap des keizers gehouden bijeenkomsten tusschen eenige leden van het cabinet en andere door Z. M. benoemde staatsmannen, hebben in de algemeene verwachting eene spanning te weeg gebragt en tot de meest uiteenloopende vermoedens aanleiding gegeven. Hieromtrent zijn ons de navolgende ophelderingen toegekomen.

»Om de verschillende takken van de bestuur tot de noodige eenheid te brengen en om de verbeteringen, waarop het keizerlijk manifest vooruitzigt geeft, ten uitvoer te brengen, was het vooral noodig, dat er overeenstemming bestond ten aanzien der voorwaarden eener aan gevolgen rijke werkzaamheid der regering, zoowel als omtrent de in de eerste plaats gevorderde maatregelen. Deze overeenstemming te verkrijgen en den weg vast te stellen, dien de raad des keizers, overeenkomstig HD. wil, voortaan heeft te volgen, was het doel, onderscheidene belangrijke vraagstukken waren de onderwerpen dezer beraadslagingen. Wat de laatste betreft, zij hier slecht het volgende opgenoemd: de toestand der finantien, de noodzakelijkheid, om de uitgaven in al de takken van het burgerlijke en militair bestuur aan eene goede controle te onderwerpen; aan de wettige erkende niet katholijke gezindheden autonomie en vrije uitoefening harer godsdienst te verzekeren; den toestand der Israelieten op eene wijze, overeenkomstig de behoeften des tijds, doch met inachtneming van de plaatselijke of provinciale behoeften, te regelen; de gemeentewet met hulp van vertrouwde mannen uit alle klassen, in de provincien zonder uitstel met de eigenaardige toestanden der bijzondere Kroonlanden in overeenstemming te brengen; een wezenlijk gedeelte der zaken, die thans tot het algemeen landsbestuur behooren, zoo mogelijk door de belanghebbers zelfstandig te laten beheeren, en na het afdoen van deze eerste en dringendste behoeften vertegenwoordiging door standen in de verschillende Kroonlanden in het leven te roepen. Eenige andere nog door het vorige ministerie bearbeide ontwerpen van wet zullen, na herzien te zijn, eerstdaags kracht van wet krijgen; andere worden gereed gemaakt."

Het artikel sluit met een beroep op het volk, om zich in dezen moeijelijken tijd rondom den keizer te scharen.

— Volgens eene heden uit Venetie ontvangen depeche, heeft aldaar een volksopstand plaatsgevonden, welke met geweld van wapenen moest worden onderdrukt. Nadere bijzonderheden ontbreken.

— Volgens de *Spen. Ztg.*, heeft de Pruissische minister-resident te Hamburg, baron von Richthofen, de hem opgedragen diplomatische zending bij de expeditie naar Japan aangenomen. Hij zal echter niet gelijktijdig daarmede vertrekken, doch zich eerst tegen Februarij naar Singapore begeven, om daar de expeditie te ontmoeten. Het is nog niet beslist, welk geleerde het wetenschappelijk doel dezer reis zal vertegenwoordigen. Tegen het laatst van October vertrekken de schepen naar Engeland, waar zij korten tijd verblijven, om eenige benoodigdheden op te doen, en vanwaar zij zich vervolgens naar Brazilie begeven. De heer van Richthofen zal bij deze zending ook de staten van het Tolverbond vertegenwoordigen. Het beweren, dat de staten buiten het Tolverbond, zoo als Mecklenburg, de Hanzesteden enz., zouden zijn uitgenoodigd, aan de expeditie deel te nemen, is ongegrond, hoewel zij waarschijnlijk niet zullen worden afgewezen, indien van hun kant het verzoek daartoe wordt gedaan. De kosten worden door Pruissen alleen gedragen. De heer von Richthofen denkt niet langer dan circa veertien maanden buiten Europa te blijven.

AEGYPTE.

Blijkens berigten uit Constantinopel, bestond er bij de Porte steeds achterdocht jegens den Onderkoning van Aegypte. Men vermoedde, dat hij met het plan omging, om zich, zoodra hij eene gunstige gelegenheid vond, aan het oppergezag van den Sultan te onttrekken. De zorg van Said Pacha voor het onderhouden eener sterke krijgsmagt, zijne zucht om Frankrijk te believen, zijne aanstalten voor een veroveringskrijg tegen Abyssinie werden met het onderstelde plan in verband gebragt; en van Engelands zijde werd van die omstandigheden gebruik gemaakt, om het plan tot doorgraving der landengte van Suez als gevaarlijk voor de integriteit van het Turksche rijk voor te stellen.

Onlangs heeft in Aegypte op bevel van den Onderkoning eene algemeene volkstelling plaats gehad. Daarbij is gebleken, dat Aegypte thans 5,125,000 inwoners telt. In het jaar 1798 bestond de bevolking van dat land uit 2,500,000, in 1817 uit 3,700,000 en in 1847 uit 4,250,000 zielen. De stad Alexandrie heeft thans nagenoeg 400,000 inwoners, tegen 30,000 in 1798 en 230,000 in 1817.

AMERIKA.

Eene schrikkelijke toepassing der Lynch-wet in Amerika.

De *St. Louis Democrat* vermeldt wederom eene schrikkelijke toepassing der Lynch-wet, die den 19den Julij, te Marshall (in welken staat, wordt niet gezegd) gebeurde. De slagtoffers waren drie negers, waarvan twee werden opgehangen. De derde, die zijn heer vermoord had, werd levend verbrand. Genoemd blad verhaalt de zaak als volgt:

»Toen de sheriff den neger in de gevangenis wilde brengen, viel een volkshoop hem op het lijf, en ontrukte den ambtenaar zijn gevangene. Daarop stormde het gepeupel de gevangenis binnen, en haalde er twee andere negers uit. Een hunner had een moordaanslag op een burger gepleegd, en de andere eene jonge wees verkracht.

»Het gepeupel sleepte nu de drie negers naar eene buiten de stad gelegene plaats, ketende dengene, die zijn heer vermoord had, aan een paal vast, hoopte er droog hout rondom en stak er den brand in.

»Dat was een schouwspel, dat welligt noch hier, noch elders ooit is te zien geweest. De neger stond gansch naakt en zag er uit als een beeld der wanhoop. Maar men gevoelde op dezen oogenblik geen medelijden met hem. Plotseling begonnen de vlammen opwaarts te kronkelen, en hare uitwerkselen waren weldra zigtbaar aan de vergeefsche pogingen, die de arme Afrikaan aanwendde, om zijne ketens te verbrijzelen. Toen het vuur zijn ligchaam begon te verzengen, ving hij aan te schreeuwen en te huilen, dat een tijgerhart er door zou bewogen zijn geweest.

»Hij bad, dat men hem zou sparen, dan dat men hem dadelijk zou dooden, vervolgens, dat men hem water zou toereiken. Hij pakte zijne ketens, ze waren heet en hij verbrandde er zijne handen aan. Hij liet ze vallen, en vatte ze dan weêr verscheidene malen achter een op. Hij schreeuwde, jammerde… alles te vergeefs. Een kwartier daarna was zijn ligchaam eene verkoolde massa.

»De twee andere negers werden gehangen. Zij stierven zonder berouw te toonen. De een verzocht alleen, dat men hem slechts zou hangen, als de andere neger al verbrand was, opdat hij zich in dat tooneel nog vóór zijn dood zou kunnen verlustigen!"

Beschrijving van een Japansch Uurwerk.

Door de WelEdele Heeren HAAGER EN SCHUURMAN in de gelegenheid gesteld een te Japan vervaardigd uurwerkje te bezigtigen, voldoe ik volgaarne aan het verzoek, om over dat werktuigje opentlijk mijn gevoelen kenbaar te maken, vergezeld gaande van eenige omschrijving, die duidelijkshalve mij niet ongepast voorkomt.

Het eenvoudig niet onbevallig uiterlijk bestaat uit een zwart ebbenhouten kastje van 2 pl hoog, van boven voorzien van een goed gemaakte koperen ring met scharniergeleding, waaraan men het kan opheffen; de breedte is 1½ pl, en de diepte 9 duimen: van voren en achteren zijn schuifdeurtjes van glas en in de zijstukjes zijn eveneens glaasjes geplaatst, waardoor derhalve geheel het werktuigje zigtbaar is. Tusschen twee koperen platina's, die zuiver vlak gevijld en geslepen zijn, en te zamen verbonden worden door vier net gedraaide pilaartjes, bevindt zich het raderwerk, uitmakende gaande en slagwerk; beiden zijn met oordeel vervaardigd en doen den maker eer aan; als drijfkracht zijn veeren aangewend, die in goed gedraaide tonnen of trommels zijn opgesloten. Juist van toepassing is de plaatsing van eene snek in het gaandewerk, door een ketting aan de trommel verbonden, zoo ingerigt, dat bij toenemende spanning der veer eene afnemende omtrek der snek gepaard gaat, bij gevolg een korteren hefboomsarm, welke maakt, dat er ten allen tijde eene gelijkmatige kracht op de volgende raderen werkt, zoo noodig in een uurwerk, waarvan eenige juistheid verlangd wordt. Het snekrad werkt in een volgend rondsel, welks rad, het onderrad, in het rondsel van het kroonrad ingrijpt, die de kracht overbrengt op het rondsel van het schakelrad, welk rad de horizontaal liggende lepelspil, waaraan een kort slingertje bevestigd is, in beweging brengt. Het slingerbolletje, gefigureerd in de gedaante van een ster, kan al naar vereischt wordt, hooger of lager geschoven worden, dewijl het door eene pen, klemmend tusschen de sleuf in den platten slingerdraad, wordt vastgehouden. Het slagwerk is eveneens te zamengesteld, uitgenomen de snek, die de maker welligt overbodig oordeelde. De tanden van het tromrad werken onmiddelijk op het rondsel van het slagwerks onderrad, waarin geblaauwde stalen pennen gemaakt zijn, die bij het rondgaan van het wiel, bij opvolging een gepolijst stalen hefboompje voortduwen, 't welk verbonden is aan een vertikaal staand koperen pilaartje, op welks boveneinde de geblaauwde stalen hamer is aangebragt. Het onderrad werkt op het liprads rondsel, zoo genoemd, omdat op het uiteinde van de tap, een lip of hefboompje geplaatst is, die de te doene slagen regelt; boven dat rad zijn nog drie anderen geplaatst, en eindelijk alleen een rondsel, ter vervanging van den anders algemeenen windvleugel, om de te snelle omwenteling te matigen.

Dit dus zamengesteld inwendige geheel, is volgens juiste regelen der kunst vervaardigd; de verhouding tusschen de omtrekken van raderen en rondsels laat niets te wenschen over; de tandjes in de raderen zijn even diep gesneden, hebben gelijke afstanden en zijn zuiver eivormig afgerond; de plaatsing der stukken laat wel iets te wenschen over, ook zoude het bevalliger zijn voor het oog eens kenners, als de raderen van kruisen voorzien waren; maar dat brengt aan de werking-zelve niets toe; zoo ook missen de rondsels het fijne polijsel, wat niet alleen het aanzien meer luister bijzet, maar ook tevens zachtere, meer gemakkelijke overgangen geeft van tand op tand. De fijne tapjes zijn zuiver en hebben goede vlakke borsten, wat eene gemakkelijke werking geeft. Het ware te wenschen, dat de tappen van de onderradsrondsels door den maker iets dikker waren gelaten, omdat die der eerste kracht weerstand moeten bieden. Het stalen palrad op het vierkant der slagwerkstromas geplaatst, is netjes gedraaid, de pal daarin werkende smaakvol, eenigzins omslagtig gefigureerd. De paluur die doorloopt tot aan het pal of opspanrad van de gaandewerks tromas, is aan dat einde als vaste pal dienende, even omslagtig in sierlijken vorm bewerkt. Daarboven bevindt zich het vierkant der snek, dienende voor de opwinding, meer op zijde de lip van genoemd rad, waarboven de ligter van het slagwerk geplaatst is. Genoemde stukken zijn van fijn staal gemaakt, netjes afgewerkt en goed geblaauwd, zoodat zij op de gegraveerde achterste stellingplaat, die tevens fraai gelijkmatig verguld is, een schoon effect geven. Het ware beter geweest, dat de maker op het denkbeeld was gekomen, de vierkanten voor de opwinding aan de overzijde te plaatsen, want telkenmale dient bij opwinding de slinger, die voor de tappen langs slingert, stil gehouden te worden, waardoor het uurwerk van den tijd geraakt. De voorste stellingplaat is, even als de achterste, zuiver afgewerkt, de doorkomende snekradstap draagt een koperen rondseltje, waarin elf tanden zijn, werkende in een daarop volgende met 17 tanden, en deze weder in een rad, dat 72 tanden telt. Op de lange holle spil of bus van dat rad is de bewegelijke d. i. wentelende wijzerplaat bevestigd, die op een vast staande pen, waarop de wijzer geschroefd is, draait. De berekeningen nu van het inwendige zamenstel met de aangehaalde getallen tanden zijn zoo gemaakt, dat die omwenteling eens in de 24 uren plaats heeft. De maker schijnt de astromomische verdeeling van den burgerlijken dag gevolgd te hebben, die door Japansche karakters op de plaat wordt aangegeven. Het wel verstaan dier wijzing levert nog al eenige bezwaren op, de uren 1—2 en 3 zijn heilige uren, deze zijn dus niet onder de uurgetallen opgenomen, verder is een Japansch uur gelijk aan twee van onze uren; hun uur heeft 8 kwartieren; de Jap. minuut is gelijk aan de onze, maar het Jap. uur heeft het dubbele getal minuten of 120; wanneer bij hun de klok negen wijst en slaat, tellen wij 12 uur, in dezer voege.

Japansch	9 uur	volgens	onzen	tijd	12	uur
„	8½	„	„	„	1	„
„	8	„	„	„	2	„
„	7½	„	„	„	3	„
„	7	„	„	„	4	„
„	6½	„	„	„	5	„
„	6	„	„	„	6	„
„	5½	„	„	„	7	„
„	5	„	„	„	8	„
„	4½	„	„	„	9	„
„	4	„	„	„	10	„
„	3½	„	„	„	11	„

Over de cyclische namen en de verdeeling in nacht, morgen, middag en avond, en de daarin voorkomende uurnamen, als muisuur, stieruur, tijgeruur enz., zie men de Japansche Spraakkunst, van Mr. I. H. Donker Curtius, pag 96. De veranderlijke uren die zij hebben, al naar mate de nachtevening de dagen langer dan de nachten doet zijn, of omgekeerd, naar die mate verschillen ook de uren. Zij zijn ook zigtbaar door den maker gedacht geworden, want al de uurteekens, gegrift op vierkante zilveren blokjes, zijn in een rondloopende sleuf geplaatst, en van achteren met pennetjes vastgehouden, waardoor er gelegenheid wordt gegeven, om door nadering of verwijdering van het eene blokje tot het andere de uren te verkorten of te verlengen. In deze blokjes zijn van achteren pennetjes gemaakt, die werken op den uitligter van het slagwerk, waardoor het uur, door het slaan op een klokje, hoorbaar wordt aangegeven. (Ook over dat slaan leze men in de opgegeven spraakkunst). Om het rad van de wijzerplaat is een andere, fraai gefigureerd en schoon verguld. Van boven wordt het werk gedekt door een koperen plaat, eveneens verguld, waarop een gedraaid koperen kolommetje staat, wat een zuiver gepolijst klokje draagt. Hamertje en schroeven zijn met zorg bewerkt, het geheel staat op een vierkante eveneens vergulde koperen plaat, die op de vier hoeken met vier gedraaide koperen schroeven, in den vorm van pilaartjes, op een plat zwarthouten hol voetstukje staat, in welks midden zich een laadje bevindt tot berging der opwindsleutel.

Tot in de kleinste bijzonderheden is alles met zorg en tevens smaakvol bewerkt, waarom ik dan ook mijn Japanschen ambtgenoot mijn bewondering en hulde niet mag onthouden, volgaarne mij bereid verklarende, mogt dat gevraagd worden, hem eenige teregtwijzingen te geven, voornamelijk wat constructie aanbelangt, waardoor men hetzelfde doel minder omslagtig, beter bereikt. Tevens bied ik hem mijne hulp aan tot bekoming van doelmatige, goed ingerigte werktuigen, zoo noodig voor niemand, welke nieuw werk wil en kan maken.

Hiermede meen ik te kunnen eindigen, ten slotte gerustelijk ieder kunstminnaar durvende aanraden, zich bij bovengenoemde Heeren, die wel zoo vriendelijk zullen willen zijn het uurwerkje belangstellenden te laten bezigtigen, te vervoegen, om zich te overtuigen, of ik te veel gezegd heb. Batavia 23 September 1859.

W. J. OLLAND.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	NAAR
October 2	Nederlandsch	Louise Roeloffina	J. A. Sybrandi	Batavia	30 Sept.	Tjilatjap
„ —	„	Billiton	H. Ganswijk	Manila	16 Aug	Sydney
„ 3	Spaansch	Reine de loi Angilos	Modisto Futou	Cadix	3 Julij	Manila
„ —	Amerikaansch	Kremlin	J. Johnson	New-York	16 Junij	Hongkong
„ 4	Nederlandsch	Willem Kroonprins der Nederl.	W. J. d. B. Zetteler	Batavia	3 Oct.	Rotterdam
„ —	Engelsch	Ocean Bride	J. Boutillier	Macao	1 Sept.	Londen
„ —	Amerikaansch	Volant	J. Burgers	Singapore	3 „	Boston
„ —	Spaansch	General Churucca	J. Villeza	Cadix	16 Junij	Manila
„ 5	Bremer	Julie	J. H. Burhorn	Newcasle	27 Mei	Singapore
„ —	Hamburg.	Joachim Christiaan	J. C. Holm	Melbourne	21 Aug.	Batavia
„ 2	Nederlandsch	Japan	J. Muller	Rotterdam	16 Junij	„
„ —	Hamburg	Mauritius	C. Holst	Hamburg	25 „	Singapore
„ 7	Nederlandsch	Twee Cornelissen	J. C. Kreije	Samarang	3 Oct.	Middelburg
„ 6	Amerikaansch	Inow Iquall	H. S. Leijd	New-York	13 Julij	Shanghae

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
October 5	Nederlandsch	bark	Welvaart	J. N. Mooi	Tjilatjap	1 Oct.	Paine, Stricker & Co.
„ —	Ned. Indisch	stooms.	Ambon	W. Vogel	Singapore	2 „	W. Cores de Vries
„ —	„	„	Banda	A. Neije	Soerabaija	1 „	
„ —	„	„	Koninging der Nederlanden.	Kloppenburg	„	2 „	Maclaine, Watson & Co.
„ 6	„	„	Macasser	A. G. Bosch	Padang	29 Sept.	W. Cores de Vries
„ —	Deens	schip	Cecrops	J. Davidsen	Londen	22 Julij	Maclaine, Watson & Co.
„ —	Nederlandsch	bark	Maria Augusta	G. M. L. Bijstrom	Cheribon	4 Oct.	Metzendorff, Wilmans &
„ —	Noorw	brik	Favoriten		Soerabaija		„
„ 7	Ned. Indisch	bark	Faidool Rachman	Said Ba-alie	Sumanap		B. J. Jacobs.
„ —	„	„	Said Maskoor		Kottee		Buijs, Jacobsen & Co.
„ —	„	„	Tagal	Gobel	Soerabaija		Schimmelpenninck & Co.
„ —	Hamburgsch	„	Joachim Christian	Holm	Melbourne	21 Aug.	Gezagvoerder.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
October 6	Nederlandsch	bark	Nicolaas Witsen	P. Arenspoot	Pecalongan
„ —	„	schip	Kosmopoliet	J. Bouten	Soerabaija
„ —	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteijn	Samarang en Soerabaija
„ —	Fransch	bark	St. Jean	E. Gillitte	Frankrijk
„ 7	Nederlannsch	„	Jacobus	J. J. van Loon	Tagal
„ —	Ned. Indisch	stooms.	Padang	A. Guijot	Molucoos
„ —	„	brik	Vernon	C. Brodie	Cheribon en Poeloe Laraт
„ —	„	schoener	Chieftain	Kruijmel	Billiton
„ 8	Nederlandsch	schip	Doctrina en Amicitia	Strootman	Passeroean

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Adèle*	H. B. R. Jaski	Amsterdam	Haager & Schuurman.
„	„	Pauline*	B. J. Post		„
„	„	Cosmopoliet*	Westenink	Tagal	„
„	„	Sophia Koningin der Nederlanden	L. A. Klein		Schimmelpenninck & Co.
„	schip	Tagal	Gobel	Nederland	„
„	„	Zaanstroom	R. L. Schaap	Exp. Boni	„
„	bark	Canton	H. J. Tweehuijs	Exp. Boni	„
„	„	Eduard Maria	M. F. Remmers		„
„	„	Padang	Zwart		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„	„	Kemanglen	Möller		„
„	„	Johannes Anthonius	F. Metz		„
„	„	Ferdinand en Louis*	J. K. de Weerd		Jacometti & Co.
„	„	Maleijer	Bok		Busing, Schröder & Co.
„	„	Welvaart	Mooi		Paine, Stricker & Co.
„	„	Anna en Elize	C. J. Jaski.		„
„	schip	Koerier*	T. A. Rotgans		van Ommeren, Rueb & Co.
„	bark	St. Jan*	Lammerts	Exp. Boni	„
„	„	Catharina Maria	J. A. Ballot		„
„	„	Neerlands Koningin	Geerling		„
„	„	Geertruida Maria*	J. Mulder Drenht	Exp. Boni	„
„	schip	Philips van Marnix*	E. van Duijn	Exp. Boni	B. Kopersmit & Co.
„	„	Biesbosch*	J. H. Mugge	Exp. Boni	„
„	bark	Jacoba Helena*	J. Swart	Exp. Boni	„
„	„	Nederland en Oranje	P. C. Rosier		„
„	„	Joan Melchior Kemper	J. van Salm	Nederland	„
„	„	Ridderkerk	Teerlink		„
„	schip	Tonia*	C. F. Zeeman		„
„	„	Stad Dokkum*	N. van der Werff	Exp. Boni	„
„	„	Staatsraad van Ewijck	de Winter	Exp. Boni	Maclaine, Watson & Co.
„	„	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld	Exp. Boni	J. Cezard & Co.
„	bark	Loevesteijn	Vonck	Exp. Boni	„
„	„	Robertus Hendrikus	Mulder	Exp. Boni	„
„	brik	Beugalen			„
Ned. Indisch	bark	Faidool Rachman	Said Ba-alie		B. J. Jacobs.
„	schip	Fathool Moebarak*	Said bin Segaf		Buijs, Jacobsen & Co.
„	bark	Saijool Gair*	Sech Basarahiet	Cheribon	„
„	„	Fatas Banjermassing*	Sarief Mohamad	Banjermassing	„
„	brik	Kalimaas*	Said Moh. Segaf	Cheribon	„
„	„	Antoinette*	F. Chasteau	Makasser	Cassalette & Co.
„	„	Cheribon Packet*	Massingham		Pandel & Stiehaus.
„	„	Jeannette Maria*	L. G. Danekes		T. Croue.
Engelsch	bark	Gaze Hound*		China	Maclaine, Watson & Co.
Amerikaansch	„	Game Cock*	Jayne	Shanghae	Paine, Stricker & Co.
Bremen	schip	Fides*	Arfmann		C. Bahre & G. Kinder.
Fransch	„	Asie*	Mathieu	Bordeaux	„
Deens	bark	Herluf Trolle*	A. C. Waudall		„
Pruissisch	schip	Dolphin*	Klein		Busing, Schröder & Co.
Zweedsch	„	Kronprinsen*	C. E. Borbur	Rotterdam	Pitcairn, Syme & Co.
Hanover	bark	Esperance*	H. A. Feijen	Siam	E. Moormann & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	DATUM.	VAN
September 22	Ned. Indisch	bark	Tjan Goan	Sie Ik Hiem	22 Aug.	Riouw
„ —	„	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteyn	21 Sept.	Batavia
„ 23	Nederlandsch	bark	Kaap Hoorn	L. J. Dik	— „	Pecalongan
„ —	Ned. Indisch	„	Saijan Maskoor	Mohamat Oesoop	13 „	Banjermassing
„ 24	„	schooner	Mastora	Abdul Rachman	10 „	„
„ 26	Nederlandsch	bark	Eersteling	Armstrong	21 „	Passeroean
„ —	Ned. Indisch	„	Ellen	A. P. F. Wentholt	25 „	Tagal
„ —	„	stooms.	Padang	A. Guijot	— „	Soerabaija
„ —	„	„	Samarang Packet	J. F. Scheel	24 „	Batavia
„ 27	„	„	Koningin der Nederlanden	J. Kloppenburg	25 „	„
„ —	„	bark	Apie Banjermaas	Mohamat Saleh	19 „	Banjermassing
„ 28	„	schip	Amana Tulbarie	Sech Bintok	23 „	Sumanap
„ —	„	„	Atitoor Rachman	Saha Boedin	19 „	Kottee
—	„	„	Batavia	Oeij Holian	23 „	Pecalongan

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATAM.	VLAG.		NVMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	NAAR.
September 22	Ned. Indisch	bark	Hoksing	I Pek Ie	Cheribon en Riouw
„ 23	Fransch	„	St. Jean	Gullette	Batavia en Frankrijk
„ —	Nederlandsch	„	Eduard Maria	M. T. Remmers	Batavia
„ —	Ned. Indisch	„	Goan Lie	Lo Sien Tjiang	Tagal
„ —	„	„	Thae Goan	Tan Goet San	Tagal en Riouw
„ —	„	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteijn	Soerabaija
„ 25	„	bark	Jadool Karim	Aminodin	Kottee
„ —	Nederlandsch	„	Landbouw	Kleijnenberg	Nederland
„ 27	Ned. Indisch	„	So-ooban	Sech Banseer	Sumanap
„ —	„	„	Fathool Berkat	Mohamat Saleh	Singapore
„ —	„	schoener	Kiem Hing Sing	Lim Biauw Tioe	„
„ —	„	bark	Hap Heng	Tan Kie	Singapore en Riouw
„ —	„	stooms.	Padang	A. Guijot	Batavia
„ 28	„	schoener	Mastora	Abdul Rachem	Cheribon
„ —	„	bark.	Koningin der Nederlanden	J. Kloppenburg	Soerabaija
„ —	Nederlandsch	bark	Vijf Vrienden	C. Johan	Indramaijoe en Nederland
„ —	Ned. Indisch	bark.	Kiem Mait Hoat	Goei Bin Kiat	Tagal en Riouw
„ 29	„	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Batavia

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Maria Adolfina	A. Blom		C. Damnitz & Co.
	„	Julie Claire	A. van Oosteroom	Nederland	Dorrepaal & Co.
„	schip	Elisabeth	H. A. Harms		Mac Neill & Co.
„	bark	Alblasserdam	C. Johan		Dorrepaal & Co.
„	„	Helena en Anna	J. C. F. Lupcke		„
„	„	Johanna en Geertruida	P. Flens	Nederland	Mac Neill & Co.
„	„	Twee Cornelissen	J. C. Kreije		Dorrepaal & Co.
„	„	Tagal	J. F. H. Gobel	Nederland	„
„	„	Johannes Christiaan	C. van Heemstede Obelt	Nederland	van den Broek & Veeckens.
„	„	Kaap Hoorn	L. F. Dik	Nederland	Dorrepaal & Co.
Ned. Indisch	brik	Srie Nagara	Intje Kandar	Nederland	Gezagvoerder.
„	bark	Fatahool Moebarak	Abdul Rachim		„
„	„	Kiem Hek Soen	Oeij Bokking	Riouw	„
„	„	Tjan Goan	Sie Ik Hiem	Riouw	„
„	„	Saijan Maskoor	Mohamat Hoesoop		„
„	„	Ellen	F. A. Wentholt		B. Kopersmit & Co.
„	„	Plita	Tjang Ing Tjioe		Gezagvoerder.
„	kotter	Sara Eleonora	D. Schuijmer		Dorrepaal & Co.
„	bark	Atitoor Rachman	Saha Bodin	Batavia en Cheribon	Gezagvoeder.
„	„	Arip Banjarmaas	Mohamat Saleh		„
„	„	Amana Tulbarie	Sech Bintok		„
„	schip	Batavia	Oeij Holian		„
„	„	Foolkoos Seroer	Sech Bahasoan		„
„	bark	Crinoline	A. K. E. A. Paré		Soesman & Co.

Aangekomen schepen te *Probolingo.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	18	N. I.	schoen.	Antilope............	Pa Katjoong..	Soerabaija
„	—	Ned.	schip	schip Henr. Maria...	N. D. Boer...	„

Vertrokken schepen van *Probolingo.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	17	Gouv.		kruisb. No 64......	Noog........	Soerabaija
„	21	Ned	fregat	schip Arij Scheffer...	J. G. Kunst..	Nederland
„	24	N. I.	kotter	Paulina............	Latip........	Pasoeroean

Aangekomen schepen te *Padang.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug.	25	N. I.	stooms	Padang............	A Guijot....	Bat. v. Benc.
„	30	Ned.	bark	Constance..........	M Kimmerer.	„
	—	Eng.	„	Charlotte Ann.......	Young........	„
Sept.	1	N. I.	„	Fathal Haer.........	Said Bahalean	Sam. v. Sum.
„	—	N. I.	„	Jeannette Maria,.....	Danekes......	Sam v Bat.
„	7	Amerik.	„	Minstrel............	Norton.......	Poelo Pinang
„	12	N. I.	„	Fathool Karim.......	Fagie........	Sam. v. Sum.
„	13	Amerik.	„	Phelomela..........	B. Berry.....	Batavia
„	18	N. I.	„	Joesrool Karim......	Sech Bakar...	Sam v. Sum.
„	26	„	stooffis.	Macasser...........	Bosch.......	Bat. v Benc.
„	—	„	bark	Baboel Yoesoer,......	Almoe-ainie...	Sumanap

Vertrokken schepen van *Padang.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug.	27	Amerik	bark	Hussar.............	Houland.....	New-York
„	29	N. I.	stooms.	Padang...........	A. Guijot...	Bat. v. Benc.
Sept.	3	Ned.	bark	Catharina Maria......	Schuchard....	„
„	7	Ned.	„	Madalena...........	J Kooij.....	„
„	12	N. I.	„	Jeannette Maria......	Danekes......	„
„	19	Ned.	„	Constance..........	M Kemmerer.	Nederland
„	21	Amerik.	„	Minstrel............	Norton.......	Amerika.
„	24	Engel.	„	Charlotte Ann........	M. Young....	Engeland
„	27	Amerik.	„	Phelomela.........	B. Berry.....	Boston
„	29	N. I.	stooms.	Macassar...........	Bosch........	Bat. v. Benc.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven. 15 Aug Triton, Adriaans, Batavia.
Zephir, de Vries, dito.
Hellevoetsluis. 12 Aug. Nieuwland, Pot, Texel.
13 Kinderdijk, Zwanenburg, dito.
15 Courier, Petersen, Bahia.
20 Marshall, Gordon, New-York.
23 Louisa Maria, Tjebbes, Texel.
Texel. 15 Aug. David Prentice, Stewart, Baltimore.

Vertrokken.

Brouwershaven. 10 Aug. Weltevreden, Duinker, Macasser.
12 Fortgene, Dunlop, Batavia.
18 Noach, Wierikx, Sydney
Hellevoetsluis 18 Aug Josepha Louisa, Muysson, Sydney via Londen.
Vertrouwen, Teensma, Boston.
Garmania, Francke, New-York.
23 Scotia, Miskelly, Baltimore.
25 Hollandia, Wap, Batavia.
Texel. 17 Aug. Zr. Ms. fregat Admiraal van Wassenaar, de Vaynes van Brakel, Lissabon
18 Henr. Gerardus, v. d. Zee, Padang (vroeger gemeld doch toen niet vertrokk.)
Joh. Hendr., v. d. Weijden, Samarang.
22 Nieuw-Holland, Tuk, Batavia.
Sir Robert Peel, Lange, dito.
de Amstel, Rademaker, dito.
Graaf Dirk III, Rotgans, dito.
24 Decima, Akkerman, dito.

Zeilklaar.

Brouwershaven. 25 Corn. Mathilda, Snoeij, Batavia.
Texel. 24 Aug. Schoonverbond, Borchers, dito.
Oceaan, Poestkoke, Soerabaija.
Kandasghauer, Zeelt, Melbourne.

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

Londen. 18 Aug. D. T. Visser, v d Linden, Buenos-Ayres.
22 Josepha Louisa, Muysson. Rotterdam
om voor Sydney te laden.
Stockholm. 11 Aug. A L. Bang, Mörk, Soerabaija.
Lissabon 28 Julij Bilderdijk, Löschen, Rotterdam.
Tafelbaai. 8 Julij. Maria Johanna, Geerling, Amsterdam.
Algoabaai. 21 Junij Elisabeth, Knol, Batavia.
vertrekt 26 n. Bremen.
San Francisco. 9 Julij. Congo, Dinse, Samarang.

Vertrokken.

Falmouth. 19 Aug. Guiding Star, Brown, (v. Batavia) Amsterdam.
21 Christina, Lund, (v. Santos) Rotterdam.
Liverpool 16 Aug Bahiana, (Sch. st.),......, Batavia.
19 Friggea, Lorbeck, dito.
Grisia, Black, dito en Singapore.
Clyde. 17 Aug. Scotia, Ward, Soerabaija.
Cuxhaven. 7 Aug. Maria, Brandt, Buenos-Ayres.
Simonsbaai 26 Junij Jan van Brakel, de Roever, Port-Natal.
Havana. 14 Julij. Bellona, Kluin, Hongkong.

In Lading.

Liverpool. 19 Aug. Martha Jacoba, de Vries, Batavia en Soerabaija.

Gepasseerd.

Singels. 11 Aug. St. Helena, Sterkenburg, Rott. n. Padang
22 Australia, Jochems, Tjilatjap n. Amsterdam.
Bevezier 10 Aug Joh. Lodewijk, v d. Waal, Rott. n. Batavia.
Falmouth. 13 Hendrik Jan, v. d. Meijden, dito. n. dito.
20 Agneta, Grivel, Batavia n. Amsterdam.
Nederland, Hoekstra, dito. n. dito.

Zeilklaar.

New-York. 29 Julij. Nederland, Ruiter, Rotterdam.
Boston. 26 Julij. Graaf Adolf, Prange, Pugwash.

Scheepstijdingen.

Het fregatschip Bilderdijk, kapt. Löschen, 18 Julij van Brouwershaven via Lissabon naar Batavia vertrokken, is na een reis van 15 dagen op eerstgenoemde plaats gearriveerd en zou, na de troepen van het aldaar in avarij liggend schip ..., kapt. van Oppen, overgenomen te hebben, spoedig de reis naar zijne verdere bestemming aanvaarden

Kaap de Goede Hoop. 29 Junij. Het met avarij in de Algoabaai binnengeloopen schip Lesmoyne, kapt. Dempster, van Soerabaija naar Rotterdam moet de lading lossen, welke alsdan met een ander schip zal verzonden worden, daar de Lesmoyne hoogstwaarschijnlijk afgekeurd zal worden.

Schepen In Lading.

TE AMSTERDAM.

naar
Batavia en Samarang..........Cornelis Houtman — Rolman..........
„ en Soerabaija..........Petronella Catharina. — v. d. Veen..........
„ en „ ....Oceaan. — Poestkoke..........
„ en Samarang en Soerabaija Jacob. — Börger..........
„ en „ en „ Ardjoeno. — Rapp..........
Soerabaija..........Alcyone. — Haacke..........
Singapore..........Bosphorus. — Kruijsinga..........
K. de G. Hoop en Port Natal....Estafette. — Rietveld..........
Kaap de Goede Hoop..........Wildeman. — Driest..........
Kaap de Goede Hoop en Batavia..Dina — Rademakers..........

TE ROTTERDAM.

Batavia..........d'Elmina. — Teengs..........
„ ....Bantam. — v. d. Bolck..........
„ ....Jan de Witt — Guijt..........
„ ....Huijdekoper. — Blok..........
„ ....H. Vincentius de Paulo. — de Groot..........
„ (voor passagiers)..........Hollandia. — Wap..........
„ Samarang en Soerabaija....Aalparaiso. — Kok..........
Soerabaija en Macasser..........Benin. — Grafhuis..........
Padang..........Wilhelmina. — Thomsen..........
Hongkong..........Krimpen a/d. Lek. — Ouwehand, vertrekt Nov.
Kanagawa (Japan)..........Henriette. — v. d. Veen..........
Kaapstad en Port Elisabeth..........

TE SCHIEDAM.

Batavia..........Albrecht Beijling. — Muller..........

Vrachten.

Van Nederland naar	Batavia..........	*f* 35 à 40	met 15%
„ „ „	Samarang..........	„ 40 „ 45	
„ „ „	Soerabaija..........	„ 45 „ 50	
„ „ „	Singapore..........	„ 50 „ —	
„ „ „	Kaap de Goede Hoop..........	„ 40 „ —	
„ „ „	Japan..........	„ 60 „ 80	
„ Engeland „	Australie..........	£ 3 à £ $3^1/_2$	pr. reg. ton
„ „ „	Singapore..........	„ 3 „ „ $2^1/_2$	
„ „ „	Java..........	„ 2 „ „ $2^1/_2$	

Aangekomen Passagiers.

Van Batavia: Per Triton, kapt. Adriaans, de heeren Swerver en echtgenoot, Dr. Onnen met echtgenoot en 7 kinderen, Netscher met echtgenoot en 3 kinderen, mevr. de wed Muller, mejufvr Smit, 2 jonge heeren Mounier, de jonge heer van Rees.

Per Zephir, kapt. de Vries, de heer ten Cate met echtgenoot, 9 kinderen en 2 Jav. bedienden, de heer A. Vis, kapt. W. H. Rusman, jufvr. M. Koch, de jonge heer E. Koch.

Vertrokken Passagiers.

Naar Batavia: Per Johannes Lodewijk, kapt v. d, Waal, de heeren A. O. Schaafsma en echtgenoot, Bruynis en echtgenoot en mejufvr. Aalstius den Appel.

Per Sir Robert Peel, kapt. Lange, de offic. der O. I infanterie C. G. Veenhuijzen.

Per de Amstel, kapt. Rademaker, de heeren J. Veeckens, echtgenoot en 3 kinderen, H. Boogaard en J Hackmeester.

Per Nieuw-Holland, kapt. Tuk, de heeren A. C. van Maarseveen, 3 kinderen en gouvernante, W. Humme, echtgenoot, 2 kinderen en gouvernante, A. Rouffaer B. Hz, P. A. Schram, G. Frenie, E. J. Evenst, J. Leuring, C. Hamacher en H. Fisscher.

Per Fortgene, kapt. D. Dunlop, de heer W. H. M. Kollmann, echtgenoot en 5 kinderen, de heer J. E. Scott Moutcriff, echtgenoot en familie, de heer P. R. Jones, echtgenoot en familie, mevr. Kraft, geb. van Ermell en familie, mejufvn. L. Stavers, C Coster, M J. Bake, H. Belmont en Nurse, de heeren J. C. Coster, G. Stavers, van Bers en Ch. Duchatean en 8 Jav. bedienden.

MARKTBERIGT.

VAN DEN 9 TOT EN MET DEN 24 AUGUSTUS 1859.

Te AMSTERDAM en ROTTERDAM.

De onzekerheid omtrent de eindregeling der politieke kwestien duurt nog steeds voort en met dezelve een gebrek aan vertrouwen, waardoor de consument zich slechts van hand tot mond voorziet, de verkooper meer dan gewone omzigtigheid aan den dag legt in het verleenen van crediet en er zich nog weinig speculatiegeest aan onze goederenmarkt vertoont. De omzettingen zijn dientengevolge in het algemeen nog weinig toegenomen, ofschoon men bij een duurzaam worden van den vrede groote verwachtingen blijft koesteren en dit najaar eene levendige periode voor den handel te gemoet ziet. Bij de volgens geruchten bestaande en nog dagelijks zich voordoende moeijelijkheden is er evenwel nog veel in te voorzien, voor en aleer de vrede van Europa op hechte grondslagen zal bevestigd zijn

Verscheidene der hoofdartikelen aan onze coloniaal waren-markt, zooals Koffij, Thee, specerijen en Indigo, verkeeren mitsdien in eene zeer ferme stemming; ook voor Rijst is de positie iets gunstiger te noemen, tengevolge der eenigzints uitéénloopende berigten omtrent den opbrengst der graangewassen, welke in sommige streken door de aanhoudende droogte schijnen geleden te hebben, zoodat men gemiddeld hoogstens een gewonen oogst verwacht; terwijl de rapporten, zoowel van Engeland als Frankrijk, van ziekte in de aardappelen spreken Dit laatste zal echter na men hoopt worden gebalenceerd door de groote hoeveelheid, welke is uitgezaaid geworden

Koffij. De behoefte, die sedert twee maanden geene bestellingen van eenig belang had gedaan, begon zich levendig te doen gevoelen, en de prijzen van gewone Java Koffij, die van 37, $37^1/_2$ tot 35 cs. waren terug gevallen, hebben zich niet alleen snel op hun vroeger standpunt hersteld, maar zijn zelfs tot 39 à $39^1/_2$ cs. geklommen, zoo als zij heden genoteerd worden Omtrent den loop der aanstaande veiling N. H. M valt nog niets te vermoeden, maar indien alle politieke omstandigheden gunstig blijven, zal die hoeveelheid gretige koopers vinden. Padang is in den laatsten tijd minder gezocht, hetgeen misschien daaraan is toe te schrijven, dat de kwaliteit minder grofbonig was dan vroeger en deze hoedanigheid vooral zeer gezocht wordt. 10 Cedelen Java No. 22, veiling Maart, zijn tot $38^1/_2$ cs en 7 cedelen No 14 tot 40 cs. afgedaan, groen W. I. aard is met 40 à 41 cs en Spekaard met $39^1/_2$ à 40 cs betaald, ook voor geele Java is meer vraag en werd eenig avans op de Maart veilingprijzen bedongen. Enkele partijtjes gemeen en onzuiver Java zijn van 26 tot 30 cs. verkocht.

De 1421 Vaten en 6609 Balen Plantation Ceylon Koffij, door de N. H M. op 11 dezer te Rotterdam in veiling aangeboden, werden als volgt zeer coulant verkocht:

Vaten.	Balen.		Taxatie Cents.	afloop. Cents.
153	7	goed groen enkel wft	$39^1/_2$ à 40	$41^1/_2$ à —
57	584	goed groen iets bleeker..............	$38^1/_2$ „ 39	$41^1/_2$ „ —
103	1738	groen iets bleek..............	38 „ $38^1/_2$	$40^1/_2$ „ —
53	800	goed groen iets ros met wit kl. v. boon	$37^1/_2$ „ —	40 „ —
67	951	groen met ros en wit klein van boon...	37 „ $37^1/_2$	39 „ —
25	15	groen iets ros roude boonen..............	41 „ 44	$42^1/_2$ „ —
1	406	groenachtig grof gebroken..............	33 „ 34	36 „ $35^1/_2$
417	—	mooi groen..............	41 „ 42	$42^1/_2$ „ $43^1/_2$
96	—	goed groen met wit..............	$38^1/_2$ „ 39	$42^1/_2$ „ 43
176	—	gd gr. iets ros met wit kl. v. boon....	$37^1/_2$ „ 38	42 „ $42^1/_2$
94	—	goed groen met wit ronde boonen......	42 „ 45	39 „ 43
179	1808	diverse Sorteringen..............	— „ —	— „ —

Van de circa 2500 Balen Native Ceylon Koffij bij particulieren den 9den dezer in veiling aangekondigd, waren vóór de veiling 1457 Balen ordinair à 35 cs. uit de hand verkocht, de overige hebben opgebragt: 146 Balen ordin. $34^1/_2$ cs., 898 Balen gemeen en zwart 10 à $13^1/_2$ cs.

Suiker. Na de veiling der N. H. M. op 29 Julij ondervonden de prijzen spoedig eene verlaging van ca. *f* 2, waartoe zich wederom meer koopers vertoonden en verscheidene partijen, zeilende en op zolder liggende, werden gerealiseerd, hoofdzakelijk ten behoeve onzer raffinaderijen. Eene kleine beterschap was daarvan in de laatste dagen het gevolg, zoodat op dit oogenblik *f* $1^1/_2$ onder de waardeverhouding der laatste veiling te bedingen is, en weinig partijen zelfs daartoe aan de markt zijn De verwachting van eene kleine September-veiling bij de N. H. M draagt tot deze betere stemming bij, hoewel overigens de berigten van de naburige havens geene aanleiding geven om eene verhooging te verwachten. Er zijn successievelijk afgedaan: 889 Kr. Passoeroean No. 1030; 886 Kr Soerabaija No. 12, en 78 Kr dito No. 15 per *Gerardus Jacobus*, en 935 Kr. Soerabaija No. 12 per *Haamstede*, vermoedelijk tot *f* 2 beneden Julijprijzen, en 1228 Kr. fact. No. 1530 per *Ida Elisabeth* tot *f* $34^3/_4$ voetstoots van boord te ontvangen; 506 Kr. Passoeroean No. $10^1/_2$ ex *Gerardus Jacobus* tot *f* $34^1/_2$; 408 Kr. Samarang No. $9^3/_4$ ex *Constantia* à *f* $32^1/_2$; 140 Kan. Ko. 5 ex *Princessan Louisa* en 177 Kr. No. 7 per *Haamstede* tot geheime prijzen; 1614 Kr. Soerabaija No. 12 per *Beatrix* à *f* $1^1/_2$ onder Julij op uitleverend No., doch van zolder te ontvangen; 538 Kr. Cheribon No. $16^1/_2$ ex *Nieuwland* à *f* $37^1/_2$ 1690 Kr. Soerabaija zeem. No. 9 slap per *Catharina* à *f* $31^1/_2$ voetstoots van boord; en 567 Kr. No. 15 à *f* $35^1/_2$.

Thee zeer vast prijshoudend. Redelijk goed zwart *Java* wordt met 110 cs. betaald, *China* is bijna niet aan de markt; voor het buitenland vertoont zich ook vraag naar *Java* groen tot verhoogden prijs

De veiling der N. H M te Rotterdam 5 October uit de volgende kwaliteiten:

1577/4..........kisten Boey.
9732/4.......... „ Congo.
5606/4.......... „ Souchon.
2007/4, 1030/12... „ Pecco.
2409/4.......... „ Thungkay.
713/4.......... „ Schin.
421/4.......... „ Hysaut.
253/4, 753/12... „ Uxim.
126/4, 1612/12... „ Joosjes G. B.
—, 345/12... „ „ F. B.

Totaal 22844/4, 3740/12...kisten.
zijnde 386/4 en 178/12...kisten meer dan in 1857.
„ 3221/4 „ 1036/12 „ „ „ „ 1858.

(*Wordt vervolgd.*)

MARKTPRIJZEN.

TE BATAVIA, DEN 7 OCTOBER.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN VAN	PRIJZEN TOT	AANMERKINGEN.
Arak..........₰ legg.	38.—	40.—	tot not. afgedaan.
Casia, Vera..........	9.—	12.—	niet aan de markt.
Cubeben..........	66.—	......	idem idem.
Cochenille..........	2.—	......	idem idem.
Klapper Olie..........	22.—	23.—	voorraad.
Gom Elastiek.......₰ pic.	71.—	......	afgedaan.
„ Benzoin..........	80.—	120.—	zonder afdoeningen.
„ Dammar.......₰ pic.	20.—	23.—	verkoopen.
Gutta Percha..........	67.—	......	idem.
Rotting, Banjermassing......	9.—	......	idem, voorraad.
„ Padang..........	7.—	7.50	geen voorraad.
Sandelhout..........	......	......	idem.
Tin..........	95.—	......	tot not. gehouden.
Foelie N°. 1..........	55.—	......	
Huiden, Koe..........	3.50	4.25	met weinig vraag.
„ Buffel........₰ st.	3.50	4.75	gewild.
Kruidnagelen........₰ pd.	......	......	zonder voorraad.
Koffij, Java..........	35.—	......	verkoopen.
„ Padang..........	34.—	......	
Notenmuscaat No. 1..........	95.—	......	flaauw.
Peper, zwarte..........	19.—	22.—	verkoopen.
„ witte..........	40.—	......	idem.
Sapanhout, Manila in Entrep.	6.—	......	geen voorraad.
„ Java.......₰ pic.	4.—	......	zonder vraag.
Suiker No. 16..........	17.—	......	flaauw.
Rijst, Indramaijoe met zakken.	187 50	......	afgedaan.
« Witte Batavia 1e kwalit.	135.—	145.—	flaauwe stemming.
« „ „ 2e „......	110....	130.—	flaauwe stemming.
« Carga..........	100.—	......	flaauwe stemming.

TE SOERABAIJA, DEN 3 OCTOBER.

Suiker *f* 17,—
Koffij, nominaal. *f* 34 à *f* 36,—
Rijst, (Carga) ₰ kojang *f* 115 @ *f* 130,—
idem (witte) „ „ *f* 150 @ *f* 170,—
Koehuiden ₰ pic.
Arak ₰ legger *f* 45 @ *f* 60,—
Olie (Klapper.) *f* 20 @ *f* 23,—
Olie (Katjang).
Kadjang Matten *f* 8,—
Rotting *f* 8 @ *f* 9,—
Wisselkoers. *f* 103 @ 104%

RESTANT GOEDEREN

IN HET ENTREPOT ONDER ULT. SEPTEMBER 1859.

Arak 8 vn.
Aardewerk 1 kn.
Absinth en Kirsch 199 ks.
Ankers, Yzer, 93 st.
Azijn 1 vs
Bamboezen pijpen 8 pakk.
Bitter 10 ks.
Bier 160 md. kn.
Bronswerk 2 ks.
Cognac 53 vs. en 3664 kn.
Cherry brandy 44 ks.
Chronometer 1 ks.
Eenhoorns 3 ks.
Goederen Jap. 13kn.
Glaswerk 250 kn.
Gember 165 kn.
Goud en Zilverwerk 3 ks.
Hagels 23 vs.
Hoeden 4 kn.
Hout Sapan 350 pic
Jenever 13500 keld.
Katoen en woll. goederen 2737 bn. kn.
Kettingen 17 Kabels.
Kramerijen 182 kn.
Koper 108kn. 39 vs.
Kruid 179 vs.
Kurken 50 vs.
Leder 2 kn.
Lood 165 pc.
Likeuren 20 ks.
Medicijen 59 kn.
Meel 14 vt.
Meubelen 5 coll.
Muziek instr. 2kn.
Opium 9 kn.
Olie Kaijoepoetie 9 kn.
Parfumerien 5 kn.
Paarlemoer 32 kn.
Provisien 124 coll.
Porcelein 3 kn.
Papier geteerd 8 kt.
Papier en schrijfbeh. 9 kn.
Rhenoster hoorns 6 kn.
Rotting 1003 pic.
Suiker 16 kn. en 20 vs.
Sigaren 320 mille.
Sakkij 50 kn.
Snuif 6 kn.
Schilderijen 5 kn.
Slaghoedjes 8 ks.
Tarwe 200 zakk.
Tanden Olifants 5 ps.
Teer 1 vt.
Tripang 80 pic.
Vleesch en Spek 181 vn.
Verfwaren 64 vs.
Wijnen div. 1720 vn. en ks.
Wapenen 57 coll.
IJzer 4261 pic.
Zeildoek 168 roll. en 18 bl.
Zoija 610 ks.
Zakken 68 bn.
Zonneschermen 41 kn.
Zink 6 vn.
Zijde 8 kn.

AAN- EN UITVOER TE MACASSER,

VAN DEN 1 JULIJ TOT EN MET DEN 17 AUGUSTUS 1859.

Aanvoer.

Van Java per N. I. stoomb. *Ambon*, gez. Roseboom.

24 kn. diversen, 10 do. garen, 18 do. provisien, 1 do. manufact., 66 do. lijnwaden, *f* 48,204 zilv. munt.

Van de Moluccos per N. I. stoomb. *Padang*, gez. Guijot.

f 5974 zilv. munt, 1 kt. goudwerk, 50 ps. sp matten.

Van Soerabaija per Ned. Ind. bark *Scots de Lasses*, gez. Fels.

57 coll. meubelen, 1 kt. boeken, 3 do. manufact., 50 keld. genever, 98 coll. provisien.

Van de Moluccos per N. I. stoomb. *Ambon*, gez. Roseboom.

f 7411 zilv. munt, 2 kn. lijnwaden, 10 coll. diversen.

Van Java per N. I. stoomb. *Menado*, gez. Couteron.

f 256 zilv. munt, 7 kn. manufact., 211 kn. en coll. lijnwaden,

Van Timor per N. I. schoener *Jupiter*, gez. Voll.

70 pic. was, 140 do sandelhout, 300 do. wortelhout, 20 do. koffij.

Van Java per N. I. brik *Antoinette*, gez. Chasteau.

435 kn. dranken, 300 keld. arak, 4 md. provisien, 25 vn. teer, 6/m. goeniezakken. 3 pic., 10 kn. garen, 3 bn. zakken, 2 do. kurken, 4 kn. en vn. diversen, 10 vn. meel.

Van Timor per Ned. Ind. bark *Scottisch*, gez. Mackenzie.

388 pic. sandelhout, 200 do wortelhout.

Van Singapore per Eng. schoener *Shanghae*, gez. Burroids.

121 kn. en bn. lijnwaden, 30 kn. garen, 25 do. amfioen, 256 do. dranken, 20 pic kandy suiker. 15 do. verf, 200 vs. verfstoffen, 200 pakk zeep, 10 bn. goeniezakken, 60,000 ps. dakpannen, 186 pic gambier, 81 coll. diversen.

Van Singapore per Eng. bark *Eiccelnor*, gez. Robean.

70 kn. en bn. lijnwaden, 3 kn. manufact., 47 do. garen, 37 coll. voetzoekers, 19 kn. amfioen, 360 pic. gambier, 200 do. ijzer, 1900 ps. planken, 18 bn. goeniezakken, 6 kn diversen.

Van Singapore per Eng. schoener *Alma*, gez. Nicholls.

33 kn., 10 bn. garen, 140 stell. stalenpannen, 2000 ps. goeniezakken, 2 kn. amfioen.

Van Java per N. I bark *Fathool Wahap*, gez. Sech bin Sauer.

1 kt., 72 coll blikwerk, 304 kn. zeep, 1867 ps. aardewerk, 46 pic. dadels, 82 kn. en coll. provisien, 14 kn. lijnwaden.

Van de Moluccos per N. I stoomb. *Menado*, gez. Couteren.

2 kn. Man. sigaren, 4 do. dranken, 1 do geweren, 66 stav. ijzer, 2 krandj. aardewerk, *f* 185 zilv munt, 3 kn. manufact., 5 bn. garen.

Van Soerabaija per N. I. bark *Alnoer*, gez. Said Hoesin.

1150 pic. rotting, 250 pic. noten, 20 pic. was, 370 st. houtwerk.

Uitvoer.

Naar de Moluccos per N. I. stoomb. *Ambon* gez. Roseboom.

5 kn. geweren, 10 do. cognac, 33 do. en vn. provisien, 9 kn. en pakk. diversen, 9 kn. lijnwaden, 360 pic. lood, 98 do. zout, 1 kt. aardewerk, 1 do. glaswerk, *f* 320 zilv. munt.

Naar Java per N. I. stoomb. *Padang*, gez. Guijot.

71 pic. was, 8 kn. manufact., 10 pic. koffij.

Naar Macao per Ned. brik *Christian*, gez. Linder.

2451,99 pic. tripang, 243,76 do. noten, 3367 hoorns, 1026 do. katjang, 50 do. huiden, 5 do. vogelnestjes, 203 do rotting.

Naar Timor per N. I. brik *Antoinette*, gez. Chasteau.

10 kn. geweren, 400 pic. rijst, 2 kn. lijnwaden, 4 pic. ijzerwerk, 1 do. diversen *f* 4000 zilv. munt.

Naar Soerabaija per N. I. schoener *Lamoenrie*, gez. Madu Lade.

31 pic. was, 73 pic. masoeibast, 135 do. parld'amour.

AAN- EN UITVOER TE PADANG,

VAN DEN 7 TOT EN MET DEN 21 SEPTEMBER 1859.

Van Poelo Pinang per Amerik. schip *Minstrel*, gez Norton.

1177 pic. zw. peper, 72 pic. notenmuskaat, 1229 kn. thee, 191 pic gomelastiek, 1327 do. gambier, 100 do. sapanhout. 297 do. rotting, *Paine, Stricker en co.*

Uitvoer.

Naar New-York per Amerik. schip *Hussar*, gez. Houland.

339 pic. koffij, *Paine, Stricker en co.*
8204 pic. koffij, 26 do. gomelastiek, *Purvis en co.*

Naar Nederland per Ned. bark *Constance*, gez. Kimmerer.

5171 pic. koffij, 64 do rotting, *Purvis en co.*

Naar Amerika per Amerik schip *Minstrel*, gez. Norton.

3987 pic. koffij, *Paine, Stricker en co.*

Naar Engeland per Eng. bark *Charlotte Ann*, gez. Young.

1599 pic. rijst, 11 do. rotting, 50 do. sago 6789 do. sagomeel, 19 do. kaas, 600 st. koehuiden, *Paine, Stricker en co*

Naar Boston per Amerik. *Philomella*, gez. Berry.

2990 pic. koffij, *Paine, Stricker en co.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 5 tot en met den 7 October 1859.

Met de Ned. bark Welvaart, kapt. J. N. Mooi, de hh. Pauline en J. Doppen van Tjilatjap.

Met het Ned. Ind. stooms. koningin der Nederlanden, kapt. J. Kloppenburg de hh. H. Schutters, Grose, Servatius, Ter Meulen en Schreijner van Soerabaija via Samarang.

Met het Ned. Ind. Stoomschip Banda, kapt. A. Neije, de 1ste Luit. Engel. en 62 inl. matrozen bestemd voor Boni per het schip Philips van Marnix van Soerabaija via Samarang.

Met het Ned. Ind. Stoomschip Ambon, kapt. W. Vogel, de hh. Wood en Echtg. Vaupel, Jellinghaus, Vriezendorp, Batten. Andrea Hood, Consouser, Jordens, van der Weijden, Hugenholtz, Mev. de wed. LeDuc en 3 kinderen, Mejufvr, Batten en Grane benevens 4. M. troepen van Singapore via Riouw en Muntok.

Met het Ned Ind. stooms. Macasser, Kapt. A. G. Bosch, de Luit. ter zee Holtzappel, Luit. Hamers, de hh. Muller, Maslaupt, Plasberg. G. Schoemaker, Nieuwenhuizen, Hachtman, R. Bladley en Mejufvrouw Bladley en 3 kinderen, benevens Z. M. troepen van Padang via Bencoelen.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.